Ч. 19 (14.851). Львів, пятниця 28. січня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

СУБОТА **РАВТ ПРЕСИ** 12 лютого

Українські справи — предметом женевських нарад.

Як подає агенція АТЕ, вчора пополудні комітет трьох (для справ меншин) відбув засідання, на якому м. ін. розглядав петицію українців з Румунії з минулого року.

„БЕЗ СЕНЗАЦІЙ".

Секретаріят Ліґи при підтримці Анґлії та Франції хоче, щоб сесія перейшла „без сензацій", себто спокійно, без дразливих моментів, що моглиб підкреслити безсилля Ліґи. Невідомо лише, чи до тої лінії достосується Літвінов, який, як кажуть, буде домагатись енерґійних кроків проти Японії.

Жидівської скарги проти Румунії не признано наглою, тому Рада Ліґи займеться нею щойно у травні, згідно з нормальною процедурою.

Франція зірве союз зі СССР?

Як твердить „Дейлі Мейл", в добре поінформованих колах сподіються небавом зміни французької закордонної політики: новий французький уряд увільниться від зобовязань, які на нього накладає франко-совітський союз.

Мін. Дельбос підчас своєї подорожі ствердив, що середньо-европейські союзники Франції не дались би втягнути до війни по боці СССР. На думку французького ґен. штабу цей союз є скоріше тягарем, ніж помічю, бо совітські збройні сили не вистачають, щоби ними з успіхом вести модерну европейську війну.

Згідно з тою орієнтацією, французький уряд робить натиск на чехословацький, щоби він заспокоїв домагання німецької меншини.

СССР ОБМЕЖУЄ ПОШТОВИЙ ОБОРОТ З ЯПОНІЄЮ.

ТАСС повідомляє: 26. ц. м. СССР повідомив Японію, що від нинішнього дня спиняє висилку і транзит поштових пачок між обома державами в одному і другому напрямі.

Цю постанову мотивує ТАСС ось сяк: Японська і манджурська влада нелеґально перетримувала довше як мала право пачки совітських громадян, також притримала совітських летунів, що заблукали на поштовому літаку і причалили в Манджурії.

Хто буде президентом німецького державного банку?

У найближчих тижнях відбудуться вибори президента німецького державного банку. Дотеперішній президент д-р Шахт ледви чи кандидуватиме знову, бо він уступив зі становища міністра господарства. Його наслідником мабуть стане д-р Курт Шредер, голова торговельно-промислової палати у Кельні і член управи банку міжнародніх виплат.

Шредер споріднений з відомою родиною анґлійських банкирів Шредерів; він мав би змогу навязати контакт з анґлійськими фінансовими колами.

Альбанський король жениться з мадярською аристократкою.

У Будапешті розійшлись поголоски, що албанський король Ахмет Зоґу хоче одружитися з графівною Ґеральдіною Апоні, внучкою б. маршала цісарського двора. Як подає „Мадяр Орсаґ", вона виїхала вчора рано з кількома членами родини на тиждень до столиці Альбанії — Тірани, де мабуть заручиться з королем.

В Абисинії неспокійно?

Як оповідають абісинські політики, що живуть у Льондоні, недавно дійшло до кривавих боїв у 4-ох абісинських провінціях, де італійці ще не вспіли закріпити своєї влади. На півночі абісинські загони зловили 3 італійські курені в засідку та здесяткували їх.

Ту вістку потверджує абісинське посольство в Льондоні; аґенція Стефані заперечує її.

Вибух ґранати у французькому місті.

Як це ми вчора згадували, у муніципальній лябораторії у Вільжуїф дійшло до вибуху з невідомих причин. Виявляється, що це вибухли ґранати, сконфісковані в домівці „каґулярів", у хвилині, коли вояки вантажили їх на самохід. Згинуло 11 осіб, у промірі 2-ох кільометрів повилітали шиби. Безпосередня причина вибуху невідома; директор лябораторії твердить, що могла його спричинити хіба необережність.

Національні літаки збомбардували Валенсію.

125 УБИТИХ І 208 РАНЕНИХ.

6 національних літаків збомбардувало вчора в год. 2.40 Валенсію — спершу передмістя, опісля центр. 125 осіб згинуло, 208 ранено; кілька домів зовсім завалилося.

ТУЧАПИ І ГРИНЬКИ.

Львів, 27. січня 1938.

В дописі з Варшави „Діло" з 26. січня ц. р. повідомляє, що своєрідну сензацію у Варшаві викликала несподівана конфіската офіціозу православної митрополії „Слово" з 16. січня ц. р. за статтю п. н. „Справа Гриньок". Конфіскату „Слова" перевели майже одночасно з інтервенцією митрополита Діонізія в міністерстві віроісповідань і освіти про відомі дещо події з переходом православних на римо-католицизм у селі Гриньки і кількох інших громадах на польсько-совітському кордоні біля Лановець, кремянецького повіту на Волині.

Про хід подій в Гриньках і околиці редакція „Діла" має — наскільки мені відомо — низку статтей і дописів, яких не може оголосити з „незалежних від себе", але надто добре відомих причин. Про них знає теж і Українська Парляментарна Репрезентація і використає їх на парляментарній арені та розкриє куліси цієї справи. Тоді можливо і наше громадянство довідається більше про події, про які сьогодні кружляють здебільша тільки устні звідомлення.

Гриньки не новина. У ході нашої історії від другої половини 14 століття та в історії польсько-українських взаємин під впливом тогочасного польського законодавства, експанзії римо-католицизму і рухливости його духовенства бували подібні випадки. Златинізували вони в цілости заможну шляхту, полишаючи при вірі і мові батьків лише вбогу ходачкову шляхту, що господарським положенням і побутом не ріжнилась багато від селян панщизняків. Пропала для нас і значна частина міщанства, а національно відстало від нас і вище уніятське духовенство. Одиницем, але у загальній сумі в поважній скількости, покидали наші ряди окремі люди чи роди, зваблені у чужий табор передовсім, а то й виключно, виглядами на матеріяльні особисті користи.

Процес демографічних змін ішов безупинно на широких просторах українських земель майже по сам Київ, особливо широким поясом на шляху Перемишль—Самбір—Львів—Тернопіль—Проскурів—Винниця—Біла Церква, куди головно йшла польська кольонізація зі заходу, не тільки шляхотським, але і селянським елементом. А проте значніших цифрових змін у нашу шкоду цей процес не приносив. Втрати у верхівках покривали з відсотками зиски у низах, що асимілювали без ніякого напору і без міражів матеріяльних благодатей, яких панщизняк і не міг дати, польських кольоністів силою самого закону природи. Остаточне сальдо вікового демографічного процесу за винятком деяких наших західних окраїн — за історичної Польщі було для нас корисне.

Польська етнографічна границя посунулась значно на схід нашим коштом щойно під пануванням Австрії і Росії. Вже за австрійських часів в добі панування ґерманізаційного режіму стратили ми в користь поляків великі простори між Сяном і Вислокою та Вислоком і здовж трансверсальної залізничої лінії Сянік—Новий Санч та на північ від неї. Остались там по нас тільки топографічні і родинні назви і нечисленні рідкі оази. Цей похід тревав і дальше, перейшов долішній Сян на схід і спинився щойно з кінцем мин. століття з хвилиною пробудження нашої національної свідомости і перших спроб нашої національної організації.

Останнім більшим і замітним явищем цього походу і тернового зиску при помочі римо-кат. костела був перехід села Тучапи, ярославського повіту, на римо-католицизм на кільканацять літ перед вибухом світової війни, що свого часу наробило у нас багато шуму. Сталося це недалеко Ярослава, міста, де у езуїтській колеґії вчився відновитель української державности з половини 17. ст. Богдан Хмельницький.

На просторі між Сяном і Збручем спорадичний „маранізм" не припинювався аж до упадку Австрії. Кажу, „маранізм", бо якщоб там була осталась і закріпилась українська влада, то з наших своєрідних „маранів" не булоб нині і сліду — вернулиб назад до віри і нації батьків.

Більше живо „маранізму" настало за часів відродженої Польщі. Про це можуть сказати неодно особливо наші міські парохії, між ними і святоюрська у Львові. Перед віками рятували своє істнування еспанські жиди переходом на католицизм, у двацятому столітті робили це деякі наші люди зміною обряду — теж у тій самій цілі. Однак ані це відступство, хоч як воно для нас прикре і небажане, ані приплив польських кольоністів та урядовців на наші землі, не змінив основно їх демографічного складу, а лише механічно скріпив дещо популяційну статистику по польському боці.

З більшим може розмахом ішов наступ на північно-західні українські землі. І тут повна аналогія з нашими землями на захід від Сяну, що ми їх стратили в хосен поляків за чужого австрійсько-німецького панування. Переслідування російським урядом унії, якої визнавцями не були поляки, тільки українці і дальше на півночі білорусини — потомки колишніх православних, та її насильне скасування в останньому етапі на Холмщині і Підляшші в 1875. р., вийшло, як відомо, остаточно на користь не Москві, а Польщі. Прославлені у поляків Крожі з їх селянськими мучениками, нашої, не польської крови і багато, багато подібних менших Крожів, словом, велика полоса Підляша і частина Холмщини з людністю понад 200.000 безпосередньо по проголошенні толеранційного релігійного указу з 1905. р. — отже ще за царських часів — перейшла масово на римо-католицизм і пропала в польському національному таборі для протесту проти московського насильства: Чужі руки, австрійсько-німецькі і московські в часах, коли не було Польщі на політичній карті Европи, працевали несвідомо в користь поляків, збільшуючи нашим коштом у дуже видатний спосіб їх етнографічну територію з пересуненням їх значно на схід.

Таких успіхів у демографічній ділянці, як мали їх поляки за Австрії і Росії в 19. і з початком 20. віку, сьогодні у своїй державі не мають і не будуть мати. Не поможе тут рішально ні кольонізація, ні ті закони і проекти, ні практика, якої ми свідками. Відношення сил між поляками й українцями — навіть у популяційній ділянці — засадничо того всього не змінить. Про винародовлення нас нема мови, навпаки, мусимо рахувати, що у майбутньому нормальному суперництві зможемо відбити чимало втраченого.

Події в Гриньках — один з епізодів, що їх обсервуємо не від нині. Цікаві вони для нас тим, що скоїлись на землі, яка видала в половині 17. віку багато войовників шляхти, навіть покатоличеної та ополяченої (а то й суто польської), що творили найкращий воєнний і державно-творчий матеріял у рядах Богдана Хмельницького. Неодин із них наложив і головою в боротьбі за українську державність, явно покидаючи „маранізм" і вертаючи до віри батьків. Прикладом є Станіслав — пізніше як православний Михайло Кричевський, волинський шляхтич, один з найліпших і найбільше заслужених полковників Богдана Хмельницького, що погиб за Україну і став нашим національним героєм.

А зі сучасности? Приклад з польським, волинським шляхтичем Вячеславом Ліпінським, пізніше українським істориком та державником.

На шляху між Тучапами і Гриньками за сорок останніх літ сталось чимало. Змінилися державні кордони, впали давні велитні, не подався у своїй масі наш нарід.

Д-р Степан Баран.

Турботи чехословацької влади.

Ужгород, у січні 1938.

За двацять років свого істнування чехословацька республика безперечно виправдала себе. Не зважаючи на сторонні несприятливі вітри, державний корабель цієї молодої держави не зазнав більших ускладнень чи потрясень. Навпаки. З усіх повоєнних новотворів ЧСР є одною з найкраще сконсолідованих держав. Вона зорганізувала і озброїла добру армію. Валюта її впорядку. Торговельний біланс активний. Буджет зрівноважений.

Назверх, як і кожна держава в світі, Чехословаччина має своїх приятелів і своїх ворогів. Але доля хотіла, щоб її приятелі були „далєко" та й поняття їх не була стійна: СССР розчарував, Мала Антанта, твір д-ра Бенеша, істнує скоріше на папері і в уяві, Франція має мало часу для своїх малих приятелів, бо її всі сили абсорбує внутрішня боротьба з розкладовою пропаґандою комуністів. Зате вороги, що сильним перстенем оточують кордони республики, все мішишають. І ЧСР мусить покласти свою долю у власні руки.

„Все на скріплення границь! Все для оборони держави!" — Ось гасло і турботи чехословацького уряду.

Географічне положення Чехословаччини дуже незавидне. Мала розмірно держава, з яких півтора десятка міліонів мішаного населення, має 4.120 кільом. державних границь. Вони діляться так: Чехія — 2.123 км., Словаччина — 1.371 Закарпаття 626 кільометрів.

Щоб закріпити свої границі і зміцнити оборону держави, чехословацький парлямент примушений був для цього визначити на 1938 р. 58% усіх державних видатків. Таким чином оборона ЧСР цього року буде коштувати чеськословенське громадянство 5.4 міліардів чеських корон.

Разом з технічним зміцненням границь і належною приправою армії, йде енерґійна військова підготова всього населення краю на випадок оборони. Але в парі з цим збільшуются в краю досить характеристичні явища. Здається нема днини, щоб чехословацькі суди на охорону республики не виносили кілька присудів великої грошевої кари, довголітньої вязниці, а то й смертної кари за державну зраду і за шпигунство. Підсудні звичайно походять з мас меншинного населення краю — це німці і мадяри. Також були вже випадки коли перед судом ставали одиниці за те, що вели переговори з сусідніми державами про військову допомогу Словаччині на випадок, колиб вона силою почала здобувати собі автономні права. (Промова міністра І. Дерера в праському парляменті).

З цього можна вивести, що між чехами і словаками далеко ще від тої ідилії, про яку можна думати, читаючи праську пресу. Як бачимо, словаки ніяк не хочуть поступитися своїми правами і національними ідеалами в користь державної нівеляції, що її проводить Прага.

Мимоволі виникає питання: а як стоїть справа на сході ЧСР? Знов таки досить поглянути на мапу, щоб переконатися, яку велику вартість під політичним і військовим оглядом має для цієї держави Закарпаття. Саме тут розвається ворожий для ЧСР. обруч і дає можливість державі безпосередньо стикатися із своїми приятелями.

Одначе, зміцнюючи свої границі і тут на сході. Прага через своїх відпоручників на Закарпатті, неначе наперекір сама собі, робить усе можливе, щоб тільки остаточно збити в українському населенню цього краю віру у гарбратерське співжиття з чеським народом. Бо ширити нікому непотрібне і зненавиджене більшістю населення на Закарпатті москвофільство, розбивати один нарід на три ворожі групи, вводити штучними засобами т. зв. мовний [...] нечуваний дотепер в культурному світі [...] дальний плебісцит, підчас якого неграмотні батьки відтиском пальців при допомозі [...] дових чинників голосують за той чи інший шкільний підручник для своїх дітей, забороняти називатися власним своїм національним [...] і цілий ряд подібних розпорядків — все це на нашу думку не зміцнить оборонних [...] українського населення Закарпаття і в майбутньому не вийде на користь Чехословаччини.

Для чогож все це робиться? Відповідь може бути коротка: для чехізації. Плекаючи москвофільство на Закарпатті, чехи тимсамим [...] щують і приготовляють ліпший терен для [...] зації. Те, що дотепер в цьому відношенні [...] лено на Закарпатті, видно, ще замало. Д[...] років тому на Закарпатті чехів взагалі не б[...] А сьогодні там приблизно на 10—12 душ [...] цевого населення припадає один чех. [...] займають тут усі урядові місця, починаючи [...] возного і сільського листоноша..

Словаччина добре розуміє плани [...] праського брата щодо Закарпаття. Щоб [...] нитися в майбутньому між чеськими [...] із заходу і сходу, Словаччина навіть [...] нок ослаблення боротьби з чехізацією [...] релині власного краю, повела досить [...] ний наступ і собі на Закарпаття. На [...] вогонь словакізації, при мовчазній згоді [...] пішла українська Пряшівщина.

Коротко. Зміцнити свої державні [...] і поширити передовсім на рахунок За[...] свої етнографічні межі — ось, здається, [...] завдання чеськословацького уряду у [...] роковини істнування республики.

Радіостація на Волині.

В Луцьку стане радіостація. Місце для неї вже вибране — передмістя Красне, район цегольні. Виготовлюються пляни, з весни мають розпочатися будівельні роботи і восени матимемо перші авдиції.

Думку про створення в Луцьку радіостації українське громадянство щиро привітало, маючи на увазі не тільки особисті приємности, але й політичні міркування. Справа в тому, що радіові приймачі швидко поширюються по селах. А що українську молодь у першій черзі цікавить українське життя, то й „хапає" вона переважно Київ. Бо хібаж не цікаво почути, що діється на Україні? Та на біду ми знаємо, як відповідає дійсності те, що надають совітські радіостанції. Все має на меті пропаґанду совітського режиму та виробляння у слухачів поза кордонами СССР радянофільських настроїв.

Та й на цьому не кінець. Молодь, що підпала під вплив комуністів та б. „Сельробу", не вдоволюється вже Києвом і „хапає" просто Москву.

Таким способом перед пропаґандою чеgонного москвофільства зникли кордони й усякі інші досьогоднішні перешкоди.

Як кажуть, луцька радіостанція, між іншим, і матиме своїм завданням паралізувати згадану совітську пропаґанду та відтягати [...] увагу слухачів власними авдиціями.

Отут-то й родиться серед українського [...] млодянства ціла низка думок, що викли[...] ми майбутніми авдиціями луцької ста[...] за все досьогоднішній характер інфор[...] (ПАТ-ом, місцевою та позамісцевою [...] пресою і т. д.) про місцеве життя [...] мі сумні рефлекси: в цих інформаціях [...] ське життя або не істнує, або відбива[...] у кривому дзеркалі.

Щоб унаочнити собі цей характер [...] ських інформацій, не треба аж [...] пих примірників ріжних часописів — [...] переглянути останні інформації, хоч[...] дії в с. Гринках на Кремянеччині [...] гринківці, читаючи про себе подібні [...] ції (якщо взагалі до них доходять [...] часописи), міцно чухаються за [...] мають:

— Чи то ми, чи не ми?

Отже, колиб луцька радіостанція [...] ми шляхами і стала знаряддям [...] формування про місцеве життя [...] просто: промовчування української [...] а може ще і протиукраїнської [...] асиміляційних цілей, то безумовно [...]

минеться із своєю метою: відтягнути очі українського населення від близького червоного Сходу. Навпаки, подібні інформації з місця підріжуть до неї довіря населення та ще сильніше звернуть його увагу в бік радіостацій Сходу.

Зрештою, оці офіційно-пропагандові промови на всяких святах (на Волині так частих!), з вихвалюванням усього чужого та з промовчуванням усього українського, населенню так навкучили й обридли, що вже сама думка про них настроює їх зовсім неприхильно.

Тільки значна й поважно поставлена українська частина програм, без тенденційного перекручування дійсности та без явної чи скритої денаціоналізаційної мети, зможе справді зацікавити українських слухачів і відвернути їхню увагу від східних стацій. Українська Служба Божа в більші свята, українські хори, реферати з нагоди національних свят, реферати на теми, що найбільше цікавлять українські маси (історичні події, народні пісні й танці, українські письменники, історія міст і т. д.) — оце справді моглоб зацікавити та прихилити українських слухачів як міст, так і сіл.

Зрештою, українські радіослухачі й мають право вимагати, щоб волинська радіостація обслуговувала їх відповідним способом та з користю для їхнього духового-національного життя.

Але й цього мало. Українське громадянство не може обмежитись самими вимогами; воно вже тепер повинно готовитись до того, щоб дати радіостації необхідний матеріял з українського життя та передовсім добрих виконавців.

НН.

Шукаймо собі приятелів!

Враження українця з пластового Джембори.

Прага, в січні 1938.

Голяндія — це невеличка перлина північної Европи. Це країна, де банкові полиці вгинаються від ваги щирого золота, де державні музеї заповнені найцінніщими мистецькими полотнами, вивезеними за добрі гроші з петроградських ермітажів, московських ґалерій та київських музеїв. Голяндія — країна культу всемогучого фльорина і ніжної північної троянди — влітку м. р. заквітчала свої розлогі луки найкращим цвітом — пластовою молодю всіх народів світу. Тільки українців там не було. Ні. Були й українці, але неофіціяльно і в дуже маленькій кількости. Всього дві душі: чи не єдиний українець у Голяндії п. Вайда та еміґрант знад Дніпра і пластун М. Григоріїв із Праги.

21. січня ц. р. п. М. Григоріїв поділився у Празі з публикою, яка цікавиться пластовим рухом, своїми враженнями з минулорічного пластового Джембори, в якому взяло участь зверх 30 тисяч пластунів, маніфестуючи солідарність пластової молоді всього світу. Правда, маніфестація ця часом набирала досить дивних форм. Так наприклад, коли литовських пластунів не було в їх таборі, на їхній станок напали пластуни-поляки, побили варту і знищили литовську мапу — таборову прикрасу. До справи мусіли вмішатись місцеві урядові чинники. Про неї багато розписувалась голяндська преса. Після цього випадку пластової „солідарности" фреквенція відвідувачів обох таборів — литовського і польського — значно зросла. Литовцям публика висловлювала співчуття...

Пластове Джембори в Голяндії відбулося під гаслом: Шукай собі приятелів! Яка не тяжка була праця української „делеґації" — п. Вайда і п. М. Григоріїв зустрілися на Джемборі припадково, — всеж таки українці зробили все, що було в їх скромних мовах. До речі: цей матеріял мусів розшукувати „делеґат" із власної ініціятиви і на власну руку. Щоб підшукати собі приятелів, приходилось українцям виступати з інформативними промовами, використовуючи для цього всякі нагоди, і навіть зі співом (сольові

ШАРЛЬ ФОЛЕЙ.

Смараґдовий перстень.

(Докінчення).

Кльотильді здавалось, що Божа воля підтримує її намір і що останні слова Гіґетки прийшли до неї тільки на те, щоб полекшити її власну жертву. З важким серцем, зі сльозами в очах стягнула безталанна дівчина з пальця перстень зі смарагдом вишліфованим у формі серця і вкладаючи його на палець своєї товаришки сказала швидко, щоб плач не перервав її голос:

— Візьми, Гіґетко, цю памятку від мого брата; він до тебе в дійсности належить, бо Фридрих твій наречений. Ніколи, навіть ані у сні не здіймай його з пальця!

— Ох, дякую! — зашептала Гіґетка, зворушена й повна вдячности, що не мала ані почуття щодо ціни цього подарунку.

— Не бійся, цей перстень ніколи вже не покине мій палець! Але, добра Кльотильдо, чим можу відплатитися тобі за це?

— Ну, — відповіла на це панночка з Альтдорфу, тепер уже зовсім певна свого відречення, — відступи мені на цю ніч твоє ліжко при дверях вязниці, а ти ляжеш собі на моє біля дверей. Сторожі наложили на твоє ліжко свіжої соломи, а моє вже тверде, так, що я не можу на ньому заснути. А прецінь мені відпочинку дуже потрібно. Це мені додасть сили, якої завтра так буду потребувати.

— З радістю, — крикнула Фридрихова наречена, хоч задумалася над скритим значінням останніх слів Клотильди. — Це не відбере мені сну, бо й так цієї ночі не зможу заснути. Буду цілу ніч про твого брата думати, пригортаючи цей перстень до своїх уст. Здається мені, що твій подарунок буде моїм талісманом, що принесе мені щастя.

— Це я також думаю, — відповіла Кльотильда з блідою усмішкою.

Нічого вже більше не додали, боячись, щоб Гіґетка з дальших пояснень не догадалась правди і щоб із шляхотности відкидаючи пропозицію, не перекреслила її плян.

Надійшла ніч. Обидві молоді дівчата щиро та довго обнялись.

Відтак Клотильда, коли завела Гіґетку на ліжко біля дверей, відійшла углибину підземелля і лягла на свіжій соломі.

Одна й друга довго, дуже довго не могли заснути. Сестра молилась. Наречена цілувала смараґдовий перстень.

Але Гіґетка перша закрила очі.

Добре перед північчю заснула, коли легонький шелест біля неї пробудив її. В першій хвилині боязко відхилилась, опісля пригадала собі дивне оповідання Клотильди і тремтючи — захоплена шаленою надією — підсунула свою руку до рук, що її шукали. Пальці зловили її пальці і, гарячково стиснувши їх, почули смараґд на перстені. У тій хвилині сильна рука допомогла їй встати, а вона мовчки, стримуючи в собі віддих, пішла за незнайомим, що вів її у темряві.

З легкого доторку ліктем до заліза і з шелесту рукава по найближчій стіні Гіґетка додумалась, що перейшли через отворені двері й що йдуть вузьким коридором.

Чим більше віддалювались, тим скоріше йшли. По багатьох закрутах у темнім лябіринті почала підлога повільно підніматися. Подув вогкого повітря огорнув їх. Якоюсь низькою брамою закритою буряном, кущами, ліянами, що розлізлись по висохлім рові, вийшли наші втікачі на лісову поляну.

Довго тривало, поки схилені, бігом і страхом змучені, від дерева до дерева підкрадаючись дісталися до високого лісу.

Там на якійсь полянці, освітлій місячним світлом, випрямилися, станули і пізнали одне одного під подвійний вибух здивування й радости:

— Гіґетко!

— Ти, Фридриху?!

По цьому шаленому бігу в непереможнім запалі пристрасно обнялися. Але Фридрих нагло спитався:

— Але що є з Клотильдою — моєю сестрою Клотильдою?

Гіґетка, освободившись з обіймів свого нареченого, відповіла перелякано:

— Клотильда?...? Я не знаю. Спить у вязниці. Твоя сестра просила мене, щоб я відступила їй на цю одну ніч своє ліжко й щоб я лягла на її...

— А що із смараґдовим перстенем?.. Як він дістався на твій палець?

— Клотильда мені дала його вчора... з приказом, щоб я ніколи не здіймала його з пальця, навіть в сні, але щоб я завсіди носила його на твою памятку!

Вони додумались відразу, яку вона жертву мовчки принесла. Додумались і — нагло — з острахом від себе відскочили, неначеб радість, якої закоштували, була грішною, украденою радістю.

Прийшло їм на думку вернутись до замку, дістатись знову до вязниці. Але це було неможливе. Фридрих знав, що двері вже заперті; співвинуватий сторож скінчив свою службу. Ясний ранок показувався над верхівям дерев; в замку трубіли.

І зрозуміли вони, що з невинною жертвою доброї Клотильди притихло їхнє щастя — неминуче.

Тепер їх жаль і біль зблизили та одне одному кинулося в обійми.

Фридрих обняв Гіґетку і підтримував підчас ходу. Йдучи зеленою стежкою, біля якої пахнули фіялки, де соловій тьохкав, де сонце розливало море золотого світла, трималися й надалі в обіймах, але ступали поволі і сумно, мовчки! Не дивилися одне на одного, тоді як смараґдовий перстень між їх пальцями втискався аж до тіла разом із докорами сумління. І великі сльози падали на їх уста, на бліді уста, що не зважувалися доторкнутись...

З французького переклав **Ф. Беркут.**

виступи п. Вайди). Під кінець Джембори показались і приятелі. Поза самими господарями гостинцями ними були араби, шотляндці, фіни і інші.

Яка шкода, що під теперішню пору серед українців нема кому занятись систематичною і пляновою акцією для використування всіх тих великих можливостей, які дає сучасний розвиток світового скавтінгу для пропаганди української справи на міжнародньому терені! як.

Звідки у нас взялося слово: сотик?

(З МОЇХ СПОМИНІВ.)

Давніша австрійська валюта була срібна. Одиницею валютовою її був: ренський (ринський) срібний; один ренський мав сто крейцарів (грейцарів) — також був ще півкрейцар, що звався феник.

У 1892. р. увів в Австрії міністер скарбу Штайнбах золоту валюту коронову. Одна корона золота, нова одиниця валютова, мала сто грошиків, що звалися по німецьки: гелерами (Heller).

Коли ввели отсю нову золоту валюту, то Головний Виділ Товариства „Просвіта" у Львові доручив мені написати книжечку для народу: „Про нові гроші", щоб повчити людей, як рахувати на ці нові гроші. Тоді зайшов до мене редактор „Діла" Іван Белей та сказав мені, щоб я у книжечці „Просвіти" про нові гроші не вживав слова „гелер" а ввів на це місце наше українське слово: „сотик". При цьому покликався на те, що один наш свідомий селянин написав листа до редакції „Діла" і піддав думку, щоб закинути чуже слово „гелер" та вживати свого рідного слова „сотик", що його створив наш нарід і буде ліпше розуміти, як чуже слово: гелер.

Це мені очевидно сподобалось і я порадився ще в цій справі фільольога, професора університету д-ра Омеляна Огоновського. Після того у книжечці „Просвіти" п. н. „Про нові гроші" з 1892. року написав я, що корона має сто „грошиків" і звідси наша назва: „сотик" на німецьке: гелер. Ось так прийнялось у нас слово: сотик.

В нашій мові було тоді знане слово „сотник" у значінні „командант сотні"; слово „сотик" не було ще знане, але воно жило в народній словесности нашого народу і ось так перейшло до нашої письменности.

Проф. д-р Омелян Огоновський розповідав мені відтак, що польська Академія Наук у Кракові радила також над тим, якби в польській мові назвати „гелер", та не могла зложити своєї назви і приймила: „галерж". А приятель проф. д-ра Ом. Огоновського, б. польський професор університету у Львові Антін Малецький, член польської Академії Наук у Кракові, подивляв щиро богацтво нашої української мови при нагоді дотичної наради.

І цей мій спомин нагадується мені майже за кожним разом, коли почую, що хтось з українців чи українок не шанує рідної української мови: в школі, уряді чи приватному житті, або зубожує її чи замісць рідних добрих слів уживає — чужих.

Кожному має бути його рідна мова найдорожча. А наша українська мова є гарна, складна і дійсно пребогата.

Д-р Кость Левицький.

„Українці не мають голосу в самоуправній ділянці".

ПОС. ВЕЛИКАНОВИЧ ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ЗМІНИ САМОУПРАВНОГО ЗАКОНУ.

В часі дискусії над буджетом міністерства внутрішніх справ посол Великанович обговорив справу громадської самоуправи, що особливо дається в знаки українській людности Передовсім у самій організації збірних громад є великі невигоди: більші персональні видатки, великий бюрократизм, спеціяльні тягарі звязані з новим самоуправним ладом, вкінці занадто велика інтервенція адміністраційних чинників Одною з найважніших причин лиха в теперішній самоуправі є невідповідна виборча ординація до громад, яку треба конче змінити.

„Найбільше причини — говорив посол Великанович — до невдоволення з теперішньої самоуправи має українське громадянство. Ті всі хиби, які я подав у загальному розумінні, стають більш докучливими для нас, бож українська людність майже зовсім не має голосу у самоуправній ділянці через накинення війтів і писарів неукраїнської національности та через нечесно переведені самоуправні вибори. Коли говорю про громадських писарів, то не можу поминути мовчанкою тої великої кривди, яку зазнає українська молодь, що могла би дістати працю на становищах самоуправних урядовців, а зокрема громадських писарів. Повітові ради ведуть ворожу нам політику, не приймають наших молодих людей на писарські курси, а коли якийнебудь з них добуде писарські кваліфікації, то не допустять його до праці. Найприкріше вдаряє в права української людности непошанування української мови, чого допускаються самоуправні чинники. Всі написи на урядах, на показчиках, а навіть таблички для наших підвод виключно в польській мові. Без мотивів не допускає львівська управа до промов на засіданнях ради в українській мові, в багатьох громадах, де переведено ухвали протоколувати промови у двох мовах, тих ухвал не виконується. Така шовіністична настанова громадських управ зовсім не заохочує нашого народу співпрацювати у цих установах. Громадські буджети не дають відповідних квот на українські освітні цілі і суспільну поміч. А дуже часто вставлені до гром. буджету квоти викреслює повітовий виділ. По всіх повітах є комунальні каси. За їх господарку поносить відповідальність цілий повіт, але до тих кас не допускається у відповідній мірі українського голосу, бо на урядовців кас майже з правила українців не приймають. Уважаю, що в інтересі тих кас треба впроваджувати поляків і українців, хоч би тому, що контроля у господарюванню грішми була би краща і не було би неодного зловживання".

В дальшій частині своєї промови пос. Великанович говорив про те, що війти замісць легалізувати підписи підчас шкільного плебісциту, ріжними способами розбивали плебісцитову акцію, про політичних референтів при старостах, що унеможливлюють українському громадянству культурно-освітню працю, а вкінці про акцію польонізації ходачкової шляхти. „Закінчую ствердженням — закінчив промовець — що сотні тисяч українців зі шляхотськими титулами, хочби від польських королів, не відречуться ані свого народу, ані своєї церкви".

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 11. Пятниця, 27 (15) січня 1888.

„ЗАВЯЗОК НАШОГО ЖИТТЯ НА ПОЛІ ПРОМИСЛУ".

На передовому місці вміщена відозва „До руських патріотів Снятинщини", що закликає зголошуватися в члени „Народньої Торговлі", яку мали заложити.

„Не будемо — сказано у відозві — тут розводитись над користями такого діла для нашої народности, для кожної одиниці і цілої околиці, бо це річ загально відома. Діяльність Народньої Торговлі є в нинішнихприкрих для нас часах майже єдиним проявом нашого життя на промисловому полі — а без промислу сьогодні ніякий нарід істнувати не може. Тому поминувши навіть особистий інтерес і вигоду — є обовязком кожного русина всіми силами причинитися до здійснення згаданого діла, що має на меті раз уже покласти край збагачуванню чужих і нам ворожих елементів нашими грішми, — подруге діла, що має бути завязком нашого життя на полі промислу і задатком на кращу майбутність."

Де ми булиб сьогодні і яку економічну силу уявлялиб собою, якби справді на цілій нашій землі не толі поклалиб були край збагачуванню чужих.

ТУРБОТА ЗА БОГОРОДЧАНСЬКИЙ ІКОНОСТАС

„Зі Збаража пише нам о. Ін. Погорецький: Ще молодим туристом оглядав я і захоплювався красою відомого у мистецькому світі богородчанського іконостаса. Коли-ж тепер підняли в „Ділі" думку, щоб здвигнути муровану церкву в Богородчанах для безпечного і гідного приміщення тієї мистецької памятки з давніх часів, то гадаю, що вона повинна знайти загальне признання у всіх патріотів Руси-України. На цю ціль складаю 5 зр., а мої знайомі пп.: староста Клвцький, кс. Ментусь, комісар Хоецький, судця Терешкевич, лікар ветеринарії Павликевич, геометр Лодинський і І. К. дали також по 1 зр., так, що можу квоту 12 зр. на початок цього діла прислати"

ТЕЛЕГРАМИ.

Берлін, 27. січня. Міністер війни заявив у військовій комісії, що потребує на воєнні цілі 280 міліонів і не може ручити, що це вже його останнє слово.

Константинополь, 27. січня. Арештували тут багато підозрілих чорногорців; в румелійських сторонах ведуть поспішну військову підготову.

Петербург, 27. січня. З ген.-губернаторів і командантів воєнних округів приїхали сюди: Гурко з Варшави, Дрентелен з Києва, Роон з Одеси, Святополк Мірський з Новочеркаска і Дундуков-Корсаков з Тифлісу.

Берлін, 27. січня. Кн. Бісмарк приїде на другий тиждень до Берліна і виголосить тут промову в парляменті, в якій дасть мабуть пояснення до політичного положення.

СВЯТА 22. СІЧНЯ.

ТЕРНОПІЛЬ.

Двацятьліття проголошення самостійности, незалежности і суверенности Української Держави та 19-літні роковини проголошення ІІ соборности відсвяткувала тернопільська інтелігентська громада в суботу 22. січня ц. р. святочними сходинами у великій салі „Української Бесіди". Відкрив їх в год. 6. вечором короткою промовою проф. Павло Дяків, що підкреслив велику вагу традиції взагалі та особливе значіння для нас обох історичних актів з 22-го січня 1918 р. і 22-го січня 1919 року. Після цієї вступної промови посол д-р Степан Баран виголосив довший реферат, в якому обговорив хід української революції, вказуючи на її поодинокі етапи. Прикладами з історії інших народів і держав в Европі з 19. і 20. віку виказав промовець, що і великі европейські держави, як Італія та Німеччина, йшли етапами від незалежности частин своєї землі до своєї соборности. Подібний шлях перейшли теж і балканські держави. Отже у першу чергу йде про державну незалежність, яка і прийде, коли знову реальним ділом у житті буде акт з 22. січня 1918 р. На закінчення святочних сходин присутні відспівали національний гимн.

Тогож дня вечором відбувалися в Тернополі загальні річні збори делегатури Союзу Українських Адвокатів тернопільської округи в присутності делегатів СУА зі Львова д-ра Михайла Волошина і д-ра Вол. Лининяка. По вичерпанні денного порядку забрав слово д-р Степан Баран і виголосив коротку промову на тему свята 22. січня 1918 і 1919 р., поєднуючи окрему згадку пок. харківському адвокатові Миколі Міхновському, першому подвижникові за державну самостійність і незалежність України та фактичному творцеві вже в довоєнних часах самостійницького і державницького руху над Дніпром. Промови вислухали присутні стоячи і на закінчення відспівали національний гимн.

КОЛОМИЯ.

У звязку зі святкуванням роковин 22. січня, уладжених, як згадано вчора в „Ділі" можна доводиться відмітити симптоматичне явище, якого вага прикро заважити може на нашому відрадному національному істнуванню. Молодь заздалегідь узурпувала собі право відсвяткувати ті великі роковини своїм заходом і своїми силами. Своїм аподиктичним рішенням уможливила „Кол. Бояновi" відзначити той день окремим концертом, доступним усьому громадянству, але притім вибрала на святочні сходини малу салю і — перевела своєрідно подуману селекцію авдиторії, виключивши від участи в святі всі несимпатичні їй одиниці, по її розумінні негідні святкувати роковини того значіння, що ІІ. січень. Запросин на неї не дістало багато осіб, між ними активні тоді вояки Української Армії, з якими вона попала в конфлікт з приводу [illegible] пада (не згадуючи про численну міщанську громаду та її молоду частину, з якою наша молодь не стоїть у безпосередньому звязку). Внаслідок того свято дістало не громадський, але гуртковий характер. Не можна такого способу святкування великих загально-національних роковин признати гідним і доцільним. Крайня пора, щоб наша молодь (у склад якої входять зовсім вже 30-літні одиниці!) зрозуміла, що [illegible] гами переломової доби консолідація [illegible] ломого українського громадянства без [illegible] на партійні і станові ріжниці, вимагає [illegible] громадянського, а не партійно-гурткового [illegible] того на особистих симпатіях, підходу до таких справ, як святкування роковин [illegible] великого обєднання української нації.

Коломийський громадянин.

Порданська шелрівка має бути [illegible] для Рідної Школи. Львів, Снетецька [illegible]

Жіноча сторінка.

Погляд на ціль подружжя у новій Німеччині.

Провідниця нац.-соціялістичного жіночого руху в Німеччині, п. Шольц-Клінк, говорить в одній із своїх програмових промов ось що:

Коли ліберально-інтелектуалістичний жіночий рух має багато точок з ділянки так званого „духа“, то ми маємо тільки одну точку, а нею є „дитина“. Ця маленька істота мусить істнувати і дозріти, бо для неї істнує вся життева боротьба. Бо навіщо нам терпіти і мучитись, коли після нас ніщо не буде істнувати? Чи тільки для пустої ідеї та теорії? Ні! Єдине, що додає нам сили і охоти до боротьби, це погляд в майбутнє, погляд на покоління, що росте після нас! І коли ми зрозуміємо цю найзвичайнішу ціль природи, зрозуміємо ціль подружжя, зрозуміємо, що треба нам єдности й співпраці обох полів у боротьбі за правдиве життя.

Хоча як різнородними є бажання людини, завжди проявляється в неї, у глибині її природи — закон життя, який віддзеркалюється в двох різного роду істотах. Одна частина шукає другої, щоб створити єдність, і дати нову людину.

Розвиток нової цивілізації прийшов до вислову про самовистарчальність одиниці, з тим, що полові відносини між чоловіком і жінкою, мають мати за підставу рівноправність, або що обидвоє виступають як рівнорядний елемент. У висліді ця рівноправність дала жінці свободу в полових зносинах так, що вона стала справжньою „посудою гріха“, вважаючи дитину, як наслідок непланованости тілесної.

Як жахливо понижує себе жінка, самохіть відходячи від величного права природи і божого закону, згідно з яким дитина це живе втілення повної самовіддачі жінки чоловікові, отже дитина є носієм не тільки фізичних, але й духових прикмет батька та матері.

Самовіддача не є затратою свого „я“ в користь „його“, це тільки взаємини на доказ одности, яка полягає на доповненні і находить свій живий вислів у дитині. Любов, що творить нову, живу істоту, це найчудесніша подія, яка може зустріти нас у житті.

Коли істнує правдива любов між подругами одне другим підтримане, тоді вона зростає в своїй силі та досконалости. Де цієї спільноти нема, там не може бути мови про досконалення, тоді приходить внутрішне зубожіння, існування двох у собі замкнених „самостійних“ істот. Їх духові вартости корчаться, зі шкодою для більшої спільноти себто цілого народу. Бо пробудження і зріст найкращих сил і розвинення духових можливостей, відбивається в домашній атмосфері, яка є першим виховним тереном для дітей і взагалі на всій праці цілої родини і на її здоровлю.

Цей правдивий, природою і Богом даний зміст любови між чоловіком і жінкою, ця спільнота не може бути тільки в еротичних відносинах, але мусить опанувати теж думки, волю й діяльність обох істот.

Безперечно, є різні відносини матеріяльної натури, але вони стоять уже на дальшому плані, і не можуть мати рішального впливу на гармонію подружжя. Однозгідність думок, волі та бажань, це правдива підвалина подружньої спільноти.

У цій спільноті мусить панувати гармонія аж до найніжніших порухів душі. В жінці не сміє бачити чоловік тільки любку або маму своїх дітей, він мусить уважати її дружиною, союзницею у життевій боротьбі, співробітницею у праці. За це все, мусить вона мати признання й пошану як рівновартна товаришка життя.

Глибокий, духовий підхід до подружжя вимагає, щоб було воно досмертне. Вірність подружжя, це не справа вигоди або звички чи заскорузлости, але обичаєва конечність.

Кожна жінка інстинктовно прагне вірного й досмертного подружжя, тимто вона буде завжди прагнути тільки такого подружжя, а ворожо буде ставитися до всіх реформ, що понижують її гідність, а саме: подружжя на пробу, товариського чи молодечого, які приносять їй невірність і брак відповідальности за дитину. Усі ці явища, це вицвіт лібералізму, завдяки якому розвинувся егоїзм і духовий занепад, так що врешті само життя стало незвичайно проблематичне, тому що остаточний вислід кожної подружньої реформи, був завжди один: позбутися дітей!

Це жахливе явище стало товчком, щоб призадуматися над долею цілого народу. Питання подружжя не є приватною справою, як це комусь видається, бо воно заторкує коріння нації, яка мусить мати постійний доплив свіжих сил, мусить мати здорових, тілом і духом дітей. Подружжя має обовязок дбати за здоровля прийдешньої ґенерації. Кожна мати мусить виховати: здорові, сильні, характерні діти, щоби нація не загинула, без огляду на гарні теорії.

— * —

Такі є погляди нової Німеччини, що всіми силами хоче зростати. Найважніша в них думка та, що тільки від жінки залежить чи організм нації буде здоровий і сильний.

На жаль, ми ще далекі від такого державного підходу до справи подружжя і дітей. Не одна жінка думає в нас більше про власну вигоду, ніж про добро нації.

Яр. Мандюкова.

Чи то звичайна хвальковатість, чи брак такту?

Давніше жінки може не були такі щирі і свобідні у справах кохання, не ставились до цього світа наших почувань може з такою простотою і природністю, але напевно були вони зручніші в здобуванні того, хто їм припав до вподоби та більш чутливі і дипльоматичні в справі затримання при собі любого їм чоловіка. Забуває теперішня молодь, що кохання — чуттєва його сторона лишилось таким самим ніжним квітом, як і давніше і плекання його вимагає обережности і хисту. Кохання є почуттям егоїстичним, з ним звязані заздрощі, ревнощі і злість. Той, що правдиво кохає хоче бути в серці своєї вибранниці чи свого вибранця єдиним і мати там неподільне місце, у сучасному і майбутньому, але теж і в минулому.

Коли жінка почне перед своїм коханим хвалити свої попередні успіхи, а ще гірше тим, що колись панував в її серці, не буде це ні гарно ані дипльоматично ані не вказуватиме на її чутливість. Теперішні дівчата щирі, отверті, люблять говорити про все, що їм слина на язик принесе, але не добре у всіх інших випадках, як якраз в справах кохання. Коли жінка почне говорити про того, що колись може був її найбільшим товаришем, тоді зродяться в душі її партнера різні підозріння і терпке почуття, що він прийшов уже на другу чи третю чергу. Жінка тут не виграє, а програє. Хай кожна собі щиро признається в душі, що їй не все приємно, коли перед нею почне її вибраний говорити про свої попередні звязки з жінками та їх добрі прикмети, красу, чутливість тощо. Чомуж має право жінка хвалитись своїми успіхами?

Теперішня молодь замінює слово „кохання“ — „приятельством“. Здається їй, що „кохання“ це щось перестарілого, що тільки сплутувало людей і позбавляло їх волі — якийсь нікому непотрібний старомодній сентименталізм, що не надається до твердої сьогоднішньої дійсности. Але це невірне. Це „приятельство“ це теж кохання, тільки може трохи у зміненій формі, без відповідальности, але по суті те саме. Коли це „приятельство“ глибоке, щире почуття, то воно має в собі і частину заздрощів, а тоді спогад про когось, що вже колись „був“ зовсім не робить другій стороні приємности.

Теперішня жінка більш освічена, більш незалежна, але власне це не мусить її позбавляти чутливости та якоїсь уваги до інших, а тільки помагати їй ліпше улаштувати своє життя і життя своїх ближніх. А тоді мусить вона дбати й про ту гармонію, яка потрібна для співжиття двох близьких собі істот, тоді трохи стриманости, трохи дипльоматії у чуттєвих справах їй не зашкодить. Той прославлений жіночий такт мусить узяти верх над неменш прославленою жіночою хвальковатістю, щоб створити нові форми гармонійного, свобідного, але не позбавленого чуття і ніжности родинного життя, яке має бути твердинею серед розбурханих тепер хвиль життевого моря.

З. Л.

—o—

З нашої хроніки.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ

У понеділок, дня 24. січня святковано в клюбі „Нової Хати“ й „Труду“ роковини четвертого універсалу. Референтом був **ред. Петро Сагайдачний.** Референт звсував, як повстали Січові Стрільці, потім спинився на внутрішньо-політичному становищі Росії перед і по революції, вкінці переповів коротко історію першого, другого, третього й четвертого універсалу. Проголошення четвертого універсалу відбувалось у грізному часі большевицького наступу на Київ. Тому не відбулось так святочно, як попередні, але і в будинку Центральної Ради, де його проголошено, забилося живо кожне серце на вістку про проголошення незалежної української держави.

Після відчиту була жива дискусія.

У найближчий понеділок **Лідія Бурачинська** подасть літературний огляд за 1937. Деклямації поезій Наталі Лівицької-Холодної, Св. Гординського і Юрія Клена виголосить **Леся Кривіцька.**

—o—

Практичні поради.

ЧИЩЕННЯ ПІДЛОГ.

Що якийсь час — залежить це від погоди та уживання окремих кімнат мешкання мусимо основно підлоги відчистити. Отже треба змити бруд з підлоги — це перший етап такого ґрунтовного відчищування, а потім нанести нову верству пасти, що охоронюватиме підлогу від дальшого занечищування.

Для відчищування підлог ґрунтовно маємо два засоби: бензину та терпентину. Та вони є дуже небезпечні вибухові течива, а тому треба рідше їх уживати і тільки тоді, коли маємо вже фаховий досвід. Ліпше є легко вицикрувати паркет, хоч це може й тяжча робота. Коли підлога вже надто занечищена, а бензини чи терпентини не хочемо вживати, можна попросту змити бруд теплою водою з милинням. Коли змиваємо підлогу бензиною чи терпентиною мусимо памятати, що в кімнаті не сміє бути ані іскри. За бензиною промовляють такі аргументи: підлога змита бензиною скорше висихає, ніж по терпентині, скоріше вивітрює з неї запах та має підлога по бензині яснішу барву. Терпентина безпечніша при вживанні.

По змиттю підлоги натираємо її пастою (очевидно вже тоді, коли вона цілком суха). Тут є два роди паст — одна для того, щоб відчистити підлогу, друга, щоб накласти тонку верству, що охоронятиме потім від забруджения. Перша паста — рідша і має в собі більш чистильних елементів тобто терпентини. В пасті густій, що має творити охоронну верству є більше воску.

Пасту можна або купувати готову або робити її дома, при чому ця остання дешевша і практичніша, бо робимо її з добрих матеріялів. Подаємо тут два приписи на пасту приготовану дома і зазначуємо, що можна вживати теж воску земного і бжільного, але бжільний віск ліпший та дає кращий лиск.

1) 10 дкг. чистого бжільного воску, 2 дкг. зарнауби (рід воску земного) ясної чи темної, залежно від того до якої підлоги його вживаємо. Все це дрібно накраюємо і ставимо на вогонь, щоб розтопилось. Знявши з кухні і далеко від вогню вливаємо до маси 1/2 кг. терпентини і мішаємо. Готово по кількох годинах, аж паста вистигне.

2) Паста рідка: настругати 10 дкг. бжільного воску та дати до пляшки. Додати 50 дкг. бензини і закоркувати. За кільканацять годин віск розпуститься і паста готова до вжитку. Цю пасту робити в кімнаті, де нема вогню.

Накладати пасту на підлогу треба тонкою верствою і все чистими шматами. Паста ліпше укладається і дає ліпший лиск, коли її раніше трохи підігріти. Для цього ставимо щільно замкнену посудину гарячої води. По вичищенню підлоги добре перевітрити помешкання.

При натиранню підлоги добре є вживати подушки напханої волосінням чи навіть травицею. Ця подушка хоронить коліна перед утомою і робітниця краще та скоріше виконує роботу. Зі споду таку подушку добре натерти куснем воску, щоб легше її було пересовувати не встаючи навіть з колін.

Коли підлога просохне, докладно її вифротерувати — найліпше суконними шматами або щітками. Щітки ніжні виходять з ужитку, бо шкідливі вони для здоровля та дуже томлять. Зате добрі є щітки ручні, до них не треба такої сили і незручної позиції.

Коли так будемо утримувати нашу підлогу в постійній чистоті, то не треба буде дорогого і втомного ґрунтовного відчищування різними сильними засобами. Систематичність і докладність роботи заощадить вам багато часу, грошей, сил і здоровля. **Господарна.**

Сторінка без політики.

75 км., 10.000 жестів, 40 літрів оранжади і 300 канапок.

ОРИҐІНАЛЬНА ПРОМОВА В АМЕРИКАНСЬКОМУ СЕНАТІ.

Справа доповнення конституції Злучених Держав у напрямі ліквідації судів лінчу викликала бурю протестів і величезну обструкцію представників полудневих стейтів. Як відомо в полудневих стейтах найдовше вдержалося невільництво і там теж ще й тепер найбільш поширена расова ненависть білих до муринів.

Представник Люізіяни сенатор Елендер зголосився до слова і почав промову, яка триває вже шість днів. Елендер ходить сюди й туди по трибуні й покидає її щойно тоді, коли предсідник перериває нанічь засідання.

Американські журналісти, які все знають і все мусять знати, обчислили, що за пять днів своєї промови Елендер пройшов коло 75 км., зробив більше, як 10.000 жестів бесідника, випив 40 літрів оранжади і зїв 300 канапок.

Промова Елендера — це подрібна історія суду Лінча в Америці. Чого в тій промові нема! Там є і „хатина дядька Томи" і пригоди „Божеського отця" і війна між північними та полудневими стейтами і Рузвельт і нюйорський бурмістр Ля Ґардія, якого сенатор Елендер обвинувачує в тому, що він підчас виборчої кампанії вганяє за голосами муринів і пропагує „змішання білої та чорної раси" і т. д.

— Я не хочу бачити тут сенаторів-муринів — кричав Елендер — не хочу, щоб мурини діставали право стати губернаторами наших стейтів.

Предсідник загрозив пятого дня промови Елендерові, що застосує припис, який не дозволяє бесідникам говорити не доречі, надто довго і скучно. Та на випадок застосування цього припису треба промовцеві дати ще право боронитися, що знову далоб йому право говорити ще кілька днів.

Противники Елендера висувають простіший і кращий спосіб: вони рішили поставити внесок, щоб засідання сенату тривало день і ніч аж до кінця нарад над законопроектом у справі лінчів. Коли Елендер не матиме змоги вночі відпочати, тоді мусітиме швидко скапітулювати, хоч він не без гордости заявив із сенатської трибуни, що в нього „залізні легені".

——o——

Голос із засвітів.

Ми подавали вже кілька разів вістки про ріжні неймовірні події, які приносять закордонні часописи. В першу чергу особливе зацікавлення викликують події, що в них виступають „духи" померших, або зяви людей, що відходять з цього світу. Одну з таких подій, що в ній головну ролю грає постать з того світу, подаємо саме нині.

Американець Джемс Шафін зладив одного дня завіщання, в якому ціле своє майно записав він свому наймолодшому синові, поминувши зовсім у ньому трьох інших своїх синів. Згодом, по кількох роках, роздумавши щось, написав він інше завіщання, але при тому не знищив старого завіщання. В новому завіщанні памятав він уже про всіх своїх синів. Та що старий був трохи чудак і не довіряв нікому, вложив завіщання до родинної біблії, саме на сторінку, на якій міститься 27 розділ Ґенезіс. Крім того до підшиви свого плаща вложив карточку такого змісту: „Глянь 27 розділ Ґенезіс у біблії мого батька".

Якийсь час після того старий фармер помер. На підставі першого завіщання власником цілого майна став наймолодший син. Та відтак сталося щось незвичайного.

Батько зявляється у сні.

На четвертий рік після смерти старого фармера, почав середущому синові зявлятися у снах батько. Одної ночі сонна зява батька вивернула старий плащ на другий бік і показуючи на одно місце сказала: Там знайдеш моє завіщання!"

Пробудившись почав син шукати за старим плащем і знайшов його в найстаршого сина. Оба сини відпороли підшивку і знайшли там карточку з показником на 27 розділ біблії. Тоді сини почали розшуки за згаданою біблією і по довгих та важких трудах знайшли її в забутій шуфляді невживаного ще від смерти батька бюрка. Стара книга вже майже розсипалася, але на поданій сторінці знайшли оба счудовані сини друге завіщання, яке привертало їм права до батьківського майна. Всі члени родини ствердили, що завіщання писала рука батька.

Що ця вістка правдива, промовляє за цим не лиш само завіщання, але теж численні свідки, які були при розшуках за біблією і завіщанням.

Пожежа на кораблі.

Ще дивнішу пригоду пережив ірляндський моряк-старшина Патрик Флеґерті. Він мав приятеля, який виплив одної ночі моторівкою на повне море, попав у морську бурю і втопився підчас тієї бурі. Від того часу минуло кілька літ і Патрік поволи призабув свого приятеля. Одного разу, саме в той час, коли його товариш загинув колись на морі, їхав він пароплавом навантаженим ріжними товарами до Сінґапуру.

Коли корабель виплив на Червоне Море, Флеґерті схопився одної ночі на рівні ноги зі сну. У дверях своєї кабіни побачив він зовсім виразно привид свого приятеля, що потонув у морі. Заки сполетичений старшина вспів вимовити якесь слово, марево показало вимовно пальцем надолину і щезло.

Зворушений старшина встав, одягнувся і дрожачи на цілому тілі, зійшов неспокійний на долішній чердак, до складу товарів. Спершу не запримітив нічого підозрілого, але згодом почув щось гейби дим. Приглянувшись ближче до магазину запримітив він, що в однім місці від великої спеки, яка тоді панувала, магазин займився в однім місці сам від себе.

Корабель опинився у найвищій небезпеці, бо недалеко від джерела вогню стояли скрині з целюльоїдовими товарами та іншими легкопальними матеріялами.

Тільки пересторога покійника врятувала в останнім менті корабель перед жахливою небезпекою.

Скок легкопадом поневолі.

Чули ми вже про ріжні летунські подвиги, але про те, щоб хтось у сні скакав із літака з легкопадом і при тім навіть не потовкся — не лиш, що ніхто не чув, але ледви чи хтонебудь хотів би в таке повітири, якби така подія справді не трапилася в Америці.

Джон Тейльор був вояком американської летунської фльоти і стояв зі своєю частиною у Гамільтоні. Одного дня вилетів він зі своїм товаришем на вправи. Підчас вправ молодий вояк відчув таку втому, що навіть не знав, коли заснув у літаку. Товариш не звернув зовсім уваги на те, що Тейльор заснув і виконував далі оперіжні еволюції. На те, що діялося поза ним не звертав найменшої уваги. В одному менті станув він із апаратом коміть головою і виверлувши вповітрі мачка, вернувся знову до первісного положення. Підчас того стрімголовного обороту апатару Тейльор поневолі мусів покинути літак, хоч сам про те нічого не знав.

Тейльор полетів стрімголов надолину. Одначе з причини несподіваної і нечайної зміни положення він напів пробудився і підсвідомо відчинив легкопад. Одначе він сам про те не знав, бо по дорозі знову заснув і коли причалив з легкопадом на землю, спав уже якнайкраще.

Колиж його товариш почав по вправах лагодитися до причалу, запримітив із великим счудуванням, що Тейльора нема в апараті. Сполетичений зрозумів, що приятель вилетів підчас еволюцій із літака, бо з необережности не прив'язав себе як завжди до апарату.

Причаливши, хотів пошукати свого важко раненого або й мертвого товариша. Якеж було його счудування та яка велика радість, коли побачив його здорового і усміхненого на авті. Тейльор почав оповідати захоплений, як йому знаменито спалося на зеленій мураві. Спершу не вмів собі пояснити, яким чином він на землі опинився, відтак не знав, чому він ще живий. Колиж згодом надїхало транспортове авто, він всів на нього, щоб доїхати до касарні, заки хто-небудь довідається про цю неймовірну пригоду.

——o——

НЕМОВЛЯ В АВТІ.

Один молодий купець із Йоганесбурґу пережив недавно пригоду, про яку не можна булоб сказати, що така пригода „пішки ходить".

Персі Коней, власник торговельного дому в Йоганесбурґу мав багато клієнтів в околиці міста. Він обслуговував їх своїм автом. Перед кількома днями виїхав Персі в таку торговельну подорож, яка йому напричуд вдалася. В найкращому настрою вертався щасливий купець домів і вже заздалегідь тішився заслуженим відпочинком. Він готов був навіть зі щастя підвести якогось пасажира кусень дороги. І справді йому принагідний пасажир трапився, але він ніколи мабуть не сподівався, що той пасажир буде в... пеленках.

Коли Персі доїздив уже до Йоганесбурґу з протилежного боку надїхало авто з таким скаженим розгоном, що молодий купець ледви вспів в останній хвилині авто виминути. Притому мало не порвав своїх гамульців. У тій самій менті, коли чуже авто минало його авто, вспів Персі Коней запримітити дві речі. Розпученим автом кермувала якась молода жінка, яка в бігу швидким рухом перекинула на авто Конея якийсь невеликий клунок.

Коней не звернув спершу уваги на той клунок, не думаючи, щоб у ньому було щонебудь важного. Колиж він приїхав домів, почав обережно розвивати дивний клунок. Яке ж було його счудування, коли він розвинув немовля з пеленок. Воно маленьке спало собі спокійно ввесь час, аж тепер по довшій дорозі пробудилося й почало нагальним плачем домагатися корму. Купець опинився в немалім клопоті, з якого визволила його щойно поліція, яку він повідомив про свою несподівану дивну пригоду. Поліція почала шукати за автомобілістою, якою імовірно була таємнича автомобілістка.

ЛІТАКОМ ДО ШКОЛИ.

Літак починає в Америці здобувати таку популярність, якою в Европі ще не [illegible] держава може почванитися. Між учнями [illegible] ніх шкіл є чимало покінчених летунів [illegible]. Американський летунський статистичний [illegible] ствердив, що в Америці є під цю пору [illegible] назистів іліцеантів, які мають власні [illegible]. Молоді хлопці, що покінчили летунські [illegible] з незвичайно добрим успіхом, є [illegible] добре розвинені на свій вік. Летунство [illegible] ляють вони із чисто спортових мотивів. [illegible] із ґімназистів їздить кожного дня [illegible] школи і зі школи домів. Батько того [illegible] багатим фармером в околиці віддаленій [illegible] від Вашинґтону. А що батько хоче, щоб [illegible] син покінчив ґімназію та вступив на [illegible] тет, купив йому літак, яким молодий [illegible] ґімназист відбуває денно 180 км. Не [illegible] на своє велике замилування до летунства [illegible] дий летун не занедбує теж і шкільної [illegible] є одним із найкращих учнів

——o——

СЛОВО, ЯКЕ МАЄ 43 БУКВИ.

В англійськім медичнім журналі [illegible] спис нового ліку на збільшення [illegible] ви. Той новий лік назвали коротко [illegible] 2020, тому, що назви згаданого ліку [illegible] міг вимовити. Ця назва має небагато [illegible] рок три букви і виглядає вона [illegible] укову мову так: Триметоксібензіл-[illegible] доазі-гідрохльорід.

Той лік або впорскують [illegible] пють його як мікстуру.

——o——

ВЕСЕЛЕ.

Практична лекція.

Учитель: Як я переріжу бульбу [illegible] рівні частини, то що я тоді дістану? [illegible]

Учень: Четвертину, прошу пана [illegible]

Учитель: А як я ще й усі [illegible] ту на рівні чотири частини, то [illegible] стану?

Учень: Бульбяну салатку, прошу [illegible] фесора.

✝ Володимир Темницький

Б. ЧЛЕН ГОЛОВНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ, Б. ЧЛЕН БОЄВОЇ УПРАВИ У. С. С., Б. МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ У. Н. Р., Б. РАДНИЙ М. ЛЬВОВА, ПИСЬМЕННИК І ЖУРНАЛІСТ,

помер після довгої і важкої недуги у Львові, дня 26. січня 1938. р. у 58. році життя.

Володимир Темницький народився у священичій родині у 1879 р. По скінченні гімназійних студій, записався на правничий факультет львівського університету, звідки в часі сецесії українських студентів перенісся на дальші студії до Кракова, опісля до Відня.

Вже як молодий студент присвятив себе Володимир Темницький всеціло громадянській праці. Меткий організатор, добрий промовець, швидко вибивається на перші місця, як в організаціях молоді, так і в Українській Соціял-Демократичній Партії, якої членом був до кінця свого життя та в роках 1914—1921 головою. Бачимо його на вічах у часі селянських страйків 1902 р., в акції за український університет у Львові, в боротьбі за виборчу реформу до австрійського парляменту і т. д.

Безкомпромісовий державник і речник повної самостійности українського народу повсякчасно пропагував цю ідею словом і пером. Напередодні світової війни, коли почалось організування української збройної сили, вступає в ряди Українських Січових Стрільців. З вибухом світової війни засідає в Головній Українській Раді, як також в Боєвій Управі У. С. С. Співпрацює з Союзом Визволення України, містить статті в його публікаціях, бере участь у соціялістичних конференціях II. Інтернаціоналу, на яких репрезентує змагання українського народу до своєї політичної незалежности.

По розпаді Австрії, коли почалося будівництво української держави на західно-українських землях, бачимо Володимира Темницького як одного з головних пропагаторів зєдинення обох українських республик; цю справу нераз підносив у своїх промовах на засіданнях Української Національної Ради в Станиславові. По катастрофі переноситься разом з урядом за Збруч, не перериваючи ні на хвилину своєї діяльности. У кабінеті Чехівського стає віцеміністром закордонних справ, опісля ж у кабінеті Мартоса міністром закордонних справ і в тому характері виїзджає за кордон.

До краю вертається в 1922. р. Віддається виключно партійній роботі, належучи до її національного крила. Переживає розвязання УСДП у 1924 році, її віднову в 1928. році, засідає в партійних установах, працює в партійних та загально-національних органах та публікаціях. Двічі кандидує до варшавського сойму. По смерти бл. п. посла д-ра Льва Бачинського мав перейняти мандат зі станиславівської виборчої округи, одначе стануло цьому на перешкоді розвязання сойму.

У 1927. році осідає у Львові, де дістає посаду правного референта в Суспільній Обезпечальні. У тому часі важка недуга починає ломити колись дужий і бадьорий організм. Не піддавався Володимир Темницький. Часами останками сил працював, душевно не дав себе зломити ні видерти віри в ідеали своєї молодости. Засідаючи в управі міста Львова нераз виступав ще в обороні прав українського населення міста.

Неслушно й безпідставно зредукований перед роком з посади, швидко потім був прикований до ліжка недугою, з якої вже не піднявся.

В особі Помершого тратить українська нація ідейного і відданого справі громадянина. Володимир Темницький був соціял-демократом, але не був доктринером і тому годився для співпраці без огляду на партійно-політичні ріжниці. Тому й співпрацював спорадично у „Ділі" і „Діло" нераз користало з Його талановитого пера.

Осиротив Володимир Темницький дружину Ростиславу з Білинських, доньку Руту та сина Ігоря.

Похорон відбудеться в пятницю 28. ц. м. з дому жалоби при вул. Вітівська 6. (горішня Личаківська), в год. 3.15 попол., на Личаківський цвинтар. Земля Йому пером.

З відчитової салі.

Проф. Союз Арт.-Плястиків" — Т. Тишкевичева: „Найновіші течії у французькому малярстві".

Заходом Львівського Професійного Союзу Арт. Плястиків у Львові поділилася своїми враженнями з останнього свого побуту в Парижі молода малярка Т. Тишкевичева 26. ц. м. у салі Промислового Музею. Вона оглянула не тільки офіціяльні вистави образів, що належали до програми Світової Вистави, але і малі галерії та приватні студії молодших мистців, що вже звернули на себе увагу.

Прелегентка вважає великі збірні малярські вистави, де щороку крізь жюрі проходять тисячі образів — пережитком тому, що там приймають речі мальовані тільки за признаними академічними зразками. Вже більше оригінальних творів можна найти на виставах „незалежних", де кожний артист може свобідно дати те, що хоче. За останніх 40 років французьке малярство перейшло багато нових напрямків, а проте в останньому періоді воно якби зупинилося в своїх шуканнях. Від появи кубізму, що найсильніше заважив на еволюції малярської техніки, нема у Франції другої такої могутньої течії. Правда, навіть серед старших мистців з відомим вже іменем подибуємо спроби „новаторства", що часто не виходить поза намагання поглузувати собі з публики. З усім тим між наймолодшим поколінням находимо гуртки, обєднані спільним гаслом (як напр. група „Нових сил"), які придбавши добру академічну техніку, шукають власного оригінального виразу.

Прелегентка навела кілька прізвищ молодих, найвидніших на її думку, талантів і показувала на екрані репродукції деяких останніх творів. На жаль репродукції некольорові, тільки з мистецьких видань, не давали понятгя про справжні малярські прикмети образів. Говорячи для геніяльної всесторонности та малярської Пабльо Пікасса, що має якнайбільше прихильників серед молодих „новаторів", закінчила прелегентка свій відчит. Відчит був виголошений ясно та принадно, а погляди прелегентки, забарвлені свідомо сильними особистими вподобаннями, могли дати привід до живої дискусії між численно зібраними професійними мистцями та аматорами малярства.

М. П.

Еміґраційні справи.

СВІДОЦТВА МОРАЛІ ДО БРАЗИЛІЇ.

Міністерство внутрішніх справ устійнило, що свідоцтва моралі, що їх вимагає бразилійська влада, буде воно виставляти у власному обсягу, без помочі воєвідств або старост. Подання мають бути зложені до бюр Синдикату в цілі переслання їх до централі, яка з черги предложить їх у міністерстві внутрішніх справ. Вимагане свідоцтво моралі дістане централя Еміграційного Синдикату в цілі переслання до свого відділу в Ріо де Жанейро. Так як досі, кожне свідоцтво буде леґалізоване міністерством закордонних справ у Варшаві і бразилійським консулятом. Оплата за леґалізацію коштує разом 33.65 зол.

У звязку з новою політичною ситуацією в Бразилії тамошня влада цілковито припинила видачу шамад, наслідком чого виставлювання свідоцтв моралі є тепер неактуальне. Сподіватися треба, що по стабілізації федерального уряду буде виданий новий декрет, який реґулюватиме вїзд чужинців до Бразилії і певно свідоцтво моралі для вироблення шамади буде дальше потрібне.

ЩІПЛЕННЯ ВІСПИ.

При оглядинах еміґрантів у Варшаві часто стверджують, що немовлята й також діти у старшому вілі не мають першого охоронного щіплення віспи. Перше охоронне щіплення віспи є конечне. Еміґрант без сліду щіплення віспи, без огляду на вік, не може бути спрямований ані теж принятий до збірного транспорту.

ЕМІҐРАЦІЯ ДО МЕКСИКА.

Міністерство внутрішніх справ Злучених Держав Мексика видало дня 18. листопада 1937 р. розпорядок, що нормує іміґраційні квоти на 1938 рік. Для Польщі визначена квота 100 осіб. Є це число максимальне. Зазначуємо, що до іміґраційної квоти не зачисляється ні туристи ні візитанти.

Крім названих формальних обмежень у відношенні еміґрації з Польщі відомі факти вимагання мексиканською владою зложення гарантійної кавції (кошти евентуальної репатріації) 1.000 пезів, а не 500 пезів, як цього вимагають приписи.

Дозвіл на вїзд до Мексика дає виключно міністерство внутрішніх справ (міграційний департамент). Признана консулятом віза не управнює до висідки в порті без згоди міграційної влади, яка провірює, чи дозвіл видав міграційний департамент при міністерстві внутрішніх справ. Коли дозвіл видала інша інстанція, можуть еміґранта не допустити до висідки.

ПІД УВАГУ ЕМІҐРАНТАМ ДО ПАРАҐВАЮ.

Параґвайська поліція сконфіскувала кілька банкнотів по 1.000 пезів, зручно сфальшованих. У звязку з цим пригадуємо еміґрантам, що гроші треба виміновувати лише в інституціях вірподостойних, ніколи у принагідних знайомих. Найкраще не вивозити польської валюти, лише в краю виміняти на чеки в пезах, а чеки виміновувати лише в банках.

ПОКАЗОВІ КВОТИ НА КУБУ.

Кубійська влада устійнила, що показові квоти 500 дол. вимагати будуть від осіб вище 15 літ. Від дітей до 15 років, що їдуть разом з родичами, показової квоти не вимагають. Одначе діти до 15 років, що подорожують без родичів чи правних опікунів, мусять предкласти при висідці повну показову квоту, якщо її передтим вже не зложили за них свояки на Кубі.

ПЕРЕВІЗ ЖИВОГО ІНВЕНТАРЯ.

Деколи зголошуються еміґранти, які бажають взяти із собою до Арґентини собаки, коти та інші звірята. Еміграційний Синдикат вияснює, що перевіз звірят відбувається за окремою оплатою, яку треба кожного разу своєчасно вияснити. Арґентинська влада, почавши від січня 1938 р., видає дозвіл на перевіз звірят, якщо власники тих звірят матимуть ветеринарійну посвідку того змісту, що звірята були щіплені проти сказеннини в часі останнього року, числячи від дати приїзду до Буенос Айрес. Ветеринарійну посвідку має потвердити арґентинський консулят.

ЕМІҐРАЦІЯ З ПОЛЬЩІ.

У місяці жовтні і листопаді 1937 р. виїхало з Польщі: до Південної Америки 2.942 осіб, до Північної Америки 882 особи, до інших заморських країв 240 осіб. Разом 4.064 осіб. Попри це в тих самих місяцях виїхало до Палестини 987 осіб.

ЕМІҐРАЦІЯ ДО БРАЗИЛІЇ.

Як відомо, еміґрація до Бразилії тепер дуже обмежена і навіть цілковито припинена. Відноситься це головно до осіб, що бажали б виїхати на підставі окремого дозволу — шамад. Виїмково можуть у найближчому році виїхати деякі родини на кольонію Санта Роза, як також на кольонію польського кольонізаційного товариства „Білий Орел". На кольонію Санта Роза відійде транспорт у місяці лютому 1938. Зголошення на кольонію „Білий Орел" переводить Еміграційний Синдикат. Зможуть їхати лише родини в складі принаймение 2 осіб. До родини буде можна долучувати близьких свояків, що є на удержанні голови родини. Кваліфікувати будуть лише рільників. Кошт переїзду 667.50 зол. від особи. Перед виїздом родина складає завдаток на землю у висоті 500 зол. Решту коло 650 зол. сплачує родина ратами. Простір наділу там — 25 гектарів.

Не зволікайте з присилкою дару на коляду Рідній Школі, бо кожна проволока приносить шкоду цій необхідній українській установі сучасної доби!

За приналежність до Організації Українських Націоналістів.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЗОЛОЧЕВІ.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Вже вчора згадали ми про те, що акт обвинувачення охоплює 55 підсудних, але цілу справу поділили на дві частини, тобто на два процеси, що відбудуться один по одному. Сталося це з уваги на велику кількість підсудних, яких усіх разом не вмістила би невелика саля золочівського окружного суду. Перша розправа, до якої призначили 30 підсудних, триватиме до половини лютого, і зараз після неї почнеться другий процес проти решти, тобто ще 25-ти підсудних.

Підсудні сидять у двох довгих рядах. Це молоді хлопці, деякі з них мали 17 літ тоді, як їх арештували. Одного з них, Гриця Казанівського, що, хорий на легені, перебував досі у львівській вязничній лічниці, привезли в останній хвилині зі Львова.

На салі розправ усього кілька осіб з рідні підсудних, бо доступ на салю навіть для журналістів можливий тільки за спеціяльним дозволом предсідника трибуналу д-ра Карла Понуркевича.

На початку розправи вильосували лаву присяглих, яка складається з таких громадян: 1) Францішек Попік, емер. сержант з Золочева; 2) Андрій Старунь, рільник з Хільчиць, пов. Золочів; 3) Іван Дворнік, мясар з Золочева; 4) Фелікс Мруз, емер. сержант з Золочева; 5) Михайло Кісель, емер. аспірант вязн. сторожі з Золочева; 6) Рудольф Фукс, рільник з Сасова, пов. Золочів; 7) Казимир Чарнецький, лісовий інжинір з Гологорів, пов. Золочів; 8) Гр. Радомський, емерит з Олеська; 9) Іван Роґозінський, коваль із Золочева; 10) Антін Лущинський, емерит з Ясновець, пов. Золочів; 11) Іван Тим, різник із Золочева; 12) Юр. Вікарський, вл. дібр зі Струтина, пов. Золочів.

Запасні судді: Антін Суско, емерит з Фільварків і Казимир Немчицький, швець із Золочева.

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Акт обвинувачення стверджує, що на терені радехівського повіту мала особливу підтримку Організація Українських Націоналістів, яка від ряду літ на терені польської держави змагає до боротьби з державою, щоб відірвати від неї південно-східні воєвідства та створити з них незалежну українську державу. За останні чотири роки 3 поважні, з уваги на число, групи мешканців цього повіту, з місцевостей Лопатин, Ордів, Миколаїв, Щуровичі, Дмитрів та інших відповідали перед судом за діяльність, яку вони провадили в рямах Організації Українських Націоналістів. Але це не припинило акції. Дальше відбувалися в тому повіті саботажі, протидержавні демонстрації, дальше члени організації нищили державні емблеми, вибивали вікна польським кольоністам, співали протипольські пісні і т. д.

Ця акція скріпилася особливо від осени 1936. р. Ніччю з 31-го жовтня на 1-го листопада 1936 вивісили в Середпільцях кілька українських прапорів. Ніччю з 30-го на 31-го січня 1937, в роковини бою під Крутами, вивісили український прапор на церковній дзвіниці в Оглядові. В лютому 1937 р. розкинули в Радехові протидержавні летючки ОУН, в яких був заклик, щоби ставати в ряди ОУН та щоб уладити під старостом демонстрацію під гаслом „Не дати землі мазурам!". У березні 1937 появились на домах у Середпільцях такі написи, як „смерть ляхам", а ніччю з 21-го на 22-го квітня 1937 р. в Кривім явилася нововисипана могила з хрестом та українським прапором з написом „Слава Україні". Після того в поляка Романа Країнського спалили три стирти соломи, а в польській кольонії Безліб вибили шиби в домах трьох польських кольоністів. Виявилось, що ті, що били шиби, були узброєні в кріси, бо навіть стріляли раз, коли кольоністи намагались їх зловити.

Слідство у всіх тих справах довело до того, що в Радехівщині викрили одну вітку Організації Українських Націоналістів. На чолі організації стояв підсудний Богдан Казанівський, що був командантом Повітової Екзекутиви. Районовим командантом на села Середпільці, Мукань і Немилів був підсудний Василь Демчук, а на села Нивиці й Оглядів підсудний Гриць Казанівський. Усі інші підсудні були під наказами тих командантів. Слідство ствердило, що всі акти саботажу та всі згадані демонстрації виконали підсудні з наказу Богдана Казанівського, які вони діставали через районових командантів. Слідство ствердило, що стирти Країнського підпалив Володимир Феденишин на посередній приказ Богдана Казанівського і Дмитра Кушинського, а на безпосередній Василя Войтіховського й Івана Шпака; знаряддя до підпалу принесли Кушинський, Шпак і Куць. Летючки в Радехові розкинули на приказ Б. Казанівського і Василя Демчука Антін Гречаник, Евген Апонюк, Гриць Казанівський та Іван Шпак, а шиби в Безлові вибили Іван Шпак, Володимир Феденишин, Василь Шишка, Василь Ковалишин, Іван Матерацький і Микола Хома, а кріси мали Іван Шпак, Феденишин, Куць і Лев Степан Харчук, а стріляв Іван Шпак.

ПЕРЕСЛУХАННЯ ПІДСУДНИХ.

Підсудний **Богдан Казанівський**, що ані на поліції ані у слідстві не признався до нічого, не почувається до вини. Всяких зізнань про ОУН відмовляє. Оповідає про свою працю в кооперативі. Підсудного Демчука знав тільки з обличчя, бо він приходив до кооперативи в Радехові. Говорив з ним на кооперативні теми. Політичними справами не займався. Належав до „Сокола" та Кружка „Рідної Школи". Про ОУН знає тільки з преси, особливо з варшавського процесу. Про демонстрацію в Радехові не чув, про підпал стирти Країнського довідався від якогось Маркова, але ближче тим не цікавився. Увесь його час забирала йому праця в кооперативі, тому він не міг нічим іншим займатися. Не мав ніяких псевдонімів. Відозву до української молоді, яку в нього знайшли, переписав ще давніше. У справі знайденого у нього листа відмовляє зізнань.

Предсідник: У вашім записнику є фраза: „Прийде час і підемо визволяти Україну". Може скажете, як ви мали визволяти?

Підсудний відмовляє зізнань. До авторства письм, які йому показує предсідник, не признається. Ніяких револьверів нікому не передавав.

Підсудний **Василь Демчук** признається, що був членом ОУН, але заперечує, що був районовим командантом. Про те, хто його притягнув до організації та хто були його товариші, не хоче нічого сказати. Богдана Казанівського знав, але не говорив з ним про справи організації і ніяких грошей для організації йому не передавав. Нікого до організації не притягнув. Могилу казав сипати, але не з доручення організації. Ця могила — це був протест проти кольонізаційної парцеляції.

Предсідник відчитує слідчі зізнання підсудного, але той заявляє, що вони неправдиві, бо були вимушені. Він тоді зізнав, що його зербував до організації Богдан Казанівський та розказав подробиці демонстрації під старостом у Радехові.

Підсудний не знає, що знайшли в нього під час ревізії, але знає, що нічого карігідного в себе дома не мав. Листи, про які йому каже предсідник, що в нього знайшли, не належали до нього. Ніяких листів від Б. Казанівського не діставав. Сам не мав ніяких псевдонімів, ані нічого не чув про псевдоніми Казанівського.

Повстання у Трансйорданії.

У південній частині Трансйорданії повстання бедуїнів поширюється: майже всі племена виступили проти короля Абдулли і проти британських впливів. Вислано туди нові британські військові частини.

СТРАЙК В АЛЕКСАНДРЕТІ.

У звязку з теперішньою сесією Ради Ліги Націй, що займається м. ін. справою санджаку Александрети, турецьке населення тої области проголосило страйк.

ГОЛОДІВКА.

У палестинській вязниці в Акко арабські політичні вязні проголосили голодівку.

Чи Філія „Просвіти" у Вашому повіті та читальня „Просвіти" у Вашій громаді зорганізували вже курси для боротьби з неписьменністю? Курси такі слід організувати зараз і скрізь! Учіть неписьменних із книжечки „ДО СОНЦЯ"!

По широкому світі.

У португальському селі Амейрас дій... до селянських заворушень на тлі конфлікту з скарбовим контролером. 1 особа вбита, кільк... ранених.

Австралія святкує 150. роковини першого австралійського уряду.

18. міжнародній бавовняний конгрес почався в Каїро; отворив його король Фарук.

Большевики вирубують на естонському пограниччі ліси і будують там якісь будівлі.

Румунська урядова партія заключила ви... борчий бльок з національ-демократами Йорги, „Залізна гвардія" — з національно-селянською партією.

Німецька влада розвязала в Баварії „...лицький союз молоді" та „союз нової Німеччини".

НОВИНКИ.

— **Колядки, щедрівки, стрілецькі** ... та інші на кружок „Сирена Електро" дістати безпосередньо у п. Божика, Варшава, 6. Серб... 24. м. 18. тел. 840-47. Жадайте катальоги. На пересилку прошу залучити почтову марку.

— **Як зачуваємо**, новиною на цьогорічній ... тянській Академії буде капеля бандуристів, ... зїхали з ріжних сторін Галичини, Волині ... до Львова у такому складі: Кость Місевич, ... Сінгалевич, Дмитро Гонта, Чузівський-Л... Симеон, Масляник Василь, Якимець Степан, Роман Малюца.

— **Богослуження за крутянських героїв** ... церквах Львова відбудеться в пятницю ... січня ц. р. в год. 7-ій вечором богослуження ... Героїв що лягли під Крутами. Організація ... інція міста Львова закликає всіх українців ... нів Народньої Організації і нечленів взяти часть в Богослуженні.

— **„Українці, міжнародне політичне ... ня і останній Народній Зїзд".** Така тема ... ту, який виголосить відомий український ... цист **д-р Павло Лисяк** в неділю 30-го січня ... у домівці Народньої Організації Українців міста Львова, вул. Підвалля 7, III. пов. в год. ... чором.

— **„Ялинка"**. В суботу 29. січня ц. р. в ... атру „Ріжнородностей" відіграють учні ... вочої школи ім. Б. Грінченка спектакль ... в 5 відслонах п. з. „Ялинка" з колядками, ... рівками, танцями і хороводами. Початок ... пополудні.

— **Вистава у міському театрі на заняття ... могу безробітним.** В четвер, 3. лютого ... відіграють у великому театрі ... Ґраніхштедтена „Домик з карт" ... дир. Януша Варнецького. Дохід з ... значений на зимову допомогу безробітним ... лети можна купити наперед у міській ... вул. Академічній 28 (тел. 281-12) і ... тету Зимової Допомоги при вул. ... 5 (тел. 251-32).

— **Оплата за гімназійні матури** ... Були чутки, що міністерство освіти ... ближчих днях піднесе таксу за ... гімназіях до 40 зол. Міністерство ... ця вістка не має підстав і такса ... шиться в давній висоті, тобто 12 зол.

— **Немиті діти.** У цьому ... лить до міських вселюдних шкіл ... дітей. Лікарську опіку ... шкільних лікарів і 16 ... виявилося, що на те число ... 4.166 немитих, 2.627 ... тою і 14 недужих ... 2.188 дітей.

— **Напад на українську забаву.** На другий день по Йордані, тобто на Івана Хрестителя, у Братковичах, пов. Городок, де цей день вже по традиції святкують, відбувалася в домівці Кружка „Сільського Господаря" забава для членів того Кружка і для членів Кружка „Рідної Школи". Десь коло 10.ої години вечором увійшла до салі групка шумовиння з Городка, що хотіла викликати авантуру. Місцеві хлопці, що були на забаві, повтікали, але стрінулися з напасниками під домом. Почалася бійка. Одного з напасників побили так, що його відвезли до шпиталя, але хтось з напасників пробив два рази ножем Антона Захарка. У звязку з тим поліція арештувала: Івана Барщовського, голову Кружка Р. Ш., Степана Фещишина, Івана Косика, Василя Косика, Івана Барщовського, сина Петра, Михайла Янчишина, Михайла Грицу і Михайла Кричковського. Після переслухання на постерунку в Городку випустили всіх з винятком Івана Барщовського, на якого напасники донесли, що він кричав: „Ура, хлопці-українці, бийте мазурів". Барщовського перевели до судових арештів. Треба додати, що взагалі громадяни Братковичів, які ходять до Городка по лікарську допомогу, наражені раз-у-раз на напади городецького шумовиння і не можуть ніяк перед тими нападами забезпечитися.

— **Новий чеський часопис у Луцьку.** Чеська „Матіца Школьна" в Луцьку почала видавати часопис „Краянске Лісти". Цей часопис виходитиме замість дотеперішнього часопису „Гляс Волине", що появлявся кільканацять років у Квасилові біля Рівного.

— **Загроза пришиці у краківському воєвідстві.** Щоб пошесть пришиці не занеслася на терен краківського воєвідства, санітарні уряди установили округи загрожені тією пошестю в живецькому, новотарському та вадовицькому повіті. З тих повітів не можна гнати худоби на торговиці, але за дозволом старости можна продавати худобу безпосередньо до різнів, що мають окремі залізничі відноги.

— **Повінь на Познанщині.** Зі Срему під Познанню повідомляють, що там вода залила більше як 30.000 моргів лугів і піль. Долішня частина Срему залита.

— **Влом.** Вломники виломили крати у віконці з даху реальности при вул. Мартина 39, дістались на стрих, а звідти вибивши діру у стелі, до споживчої крамниці Х. Шнайда і вкрали 50 кг. кави, багато тютюну та харчів на суму 300 зол.

— **Краєва хроніка.** У Перемишлі повісився на стриху Яків Стахель, адміністратор кількох камяниць, що були власністю одної вдови, яку суд недавно обезволив. Стахель мав здати рахунки за кілька літ адміністрації. — У Станиславові напало кількох ендецьких „гімназистів" на двох молодих жидів і побило їх. — 26. ц. м. особовий поїзд переїхав під Тисьменицею якогось чоловіка невідомого прізвища, що згинув на місці.

— **Кровава пімста на судовій салі.** У станиславівському суді відбувалася розправа проти Юрія Петрики, якого Олекса Болехівський скаржив за відшкодування за те, що Петрика минулого року в часі бійки випалив йому сільною кислотою око. Петрику були вже перед тим засудили за те на два роки вязниці, але Апеляційний Суд цей присуд скасував. Тепер суд не признав Болехівському відшкодування. За те Болехівський на коридорі суду кинувся на Петрику і завдав йому ножем шість ран в голову і карк.

— **Число новонароджених у Східній Україні.** „Комсомольська Правда" з 15. ц. м. повідомляє, що за 11 місяців 1937 року у Східній Україні прийшло на світ 1,129.500 дітей. Це на 39 відс. більше, як у той самий час у 1936 році.

— **Селяни з радянського боку черпали свячену воду.** Під Острогом на Волині, на ріці Вілії, що є тепер польсько-совітським кордоном, святили на Йордан воду. Большевицька прикордонна сторожа не пустила людности з села Слобідка, що вийшла була громадно приглядатися водосвяттю. Після водосвяття можна було запримітити, як люди зі Слобідки черпали з ріки свячену воду.

— **Кілько часописів у гітлерівській Німеччині?** В націонал-соціялістичній Німеччині виходить тепер коло 2500 часописів, яких тираж доходить до 16 міліонів примірників. До приходу Гітлера до влади наклад німецьких часописів доходив до 30 міліонів. Найбільший наклад має тепер „Фелькішер Беобахтер" — 470.000 примірників.

— **Сніги і морози в Америці.** Наслідком великих снігів та сильних морозів стримана подорож. У Пенсильванії в середніх і західних стейтах Злучених Держав. В місцевости Коокер (південна Джорджія) 5 осіб замерзло на смерть.

Китайські літаки збомбардували Нанкін.

Як подають з китайських джерел, китайські літаки збомбардували вчора Нанкін і Вугу. На нанкінському летунському майдані вони буцімто знищили 20 японських літаків, у Вугу заатакували японські відділи, що переправлялися через ріку.

Японська головна кватира потверджує факт китайських налетів, лише що він інакше покінчився: японці — мовляв — зістрілили 3 китайські апарати.

СОВІТСЬКИЙ ЛІТАК ЗІСТРІЛЕНИЙ ПІД НАНКІНОМ.

Головна японська кватира повідомляє, що китайський літак зістрілений 26. ц. м. під Нанкіном, пільотував імовірно совітський летун, при якого трупі знайшли записки писані по московськи.

— **Наплив золота до Швайцарії.** В останньому часі дуже збільшився наплив золота до Швайцарії. Ствердили, що за останній тиждень запас золота зріс там на 134 міл. швайцарських франків. Цей ріст пояснюють великим напливом французьких капіталів у звязку з останньою кризою уряду. Швайцарська влада думає поробити всякі заходи, щоб припинити цей наплив чужих капіталів.

— **Розпродав мясо зі скаженої корови.** В Боташанах, у Бесарабії, скажений пес покусав корову одного господаря. Хоча пристосували застрики проти скаженини, у корови появилися прояви тієї недуги. Щоб не мати втрати господар продав корову різникові, а той її зарізав і мясо розпродав. Довідалась про це влада і спеціяльна комісія устійнила, що мясо тієї корови зїло 204 осіб. Різника і господаря арештували. Всім, що їли мясо, дають застрики проти скаженини.

— **Зїзд королів.** На свято з нагоди 80-ліття народин шведського короля Густава мають приїхати до Стокгольму в червні ц. р. королі Англії, Бельгії та Румунії. Має тоді приїхати також з півофіціяльними відвідинами президент Фінляндії Калліо.

— **Міст над Ніягарою загрожений.** Сталевий міст над Ніягарою загрожений великими ледовими кригами, що грубі подекуди 30 метрів. Натиск ледів такий сильний, що в декількох місцях сталеві вязання моста повигиналися. Відділ саперів робить підготову, щоб розбити леди динамітом і так врятувати міст. Цей міст, що лучить Злучені Держави з Канадою, збудували в 1890-ому році.

— **Курс військового вишколу в університеті.** Литовський уряд обмірковує проєкт, на підставі якого на всіх факультетах університету Витовта Великого в Ковні мають зорганізувати вже в літі цього року курс військової підготови для литовської академічної молоді. Курс складатиметься з теоретичної і практичної частини, причому практику студенти відбувають у військових відділах.

— **Як пояснюють явище полярної зорі над Европою.** Метеорольогічний інститут у Познані пояснює, що полярна зоря, що появилася кілька днів тому над Европою, стоїть у звязку з плямами на сонці, які можна було обсервувати від кількох місяців. Подібне явище було в 1926-ому році.

— **Чи париську виставу відкриють ще в 1938-ому році?** Деякі виставці на міжнародній паризькій виставі, підтримані кількома парляментарними групами та паризькими торговельними колами, домагаються від уряду, щоб бодай кілька відділів вистави затримали на 1938-ий рік. Виєскодавці домагаються, щоб відкрити хліборобський відділ, реґіональний, ремесла та палату відкрить і винаходів. Мін. Фроссар обіцяв, що уряд розгляне цю справу у порозумінні з міською радою.

— **Кілько безробітних в державах Европи.** Число безробітних у відношенні до загалу людности виносить в Австрії 5.5 відс. Це найбільший відсоток в усіх держав. В Голяндії це число досягає 4.4, в Англії 2.8, у Франції 2.2, в Чехословаччині 1.9, в Бельгії 1.2, у Польщі 1.0, у Мадярщині 0.6 відс.

‡ Посмертні згадки.

О. Василь Глібовицький, б. декан і довголітній парох Жабя-Ільця, помер 26. ц. м. у 78. р. життя. Покійник був глибоко відданий національній ідеї і за це довелось йому чимало терпіти навіть у днях пізної старости. Важку душпастирську працю виконував Покійник з правдивою самопосвятою. Любив Гуцульщину, знав її вартість для нашого народу і в міру своїх сил протиділав усьому, що викривляло душу його парохіян, що несло великоміську отрую і нищило оригінальний гуцульський побут. Його проповіди мали чимало поетичного полету, що гармонійно сплітався з глибокими думками, якими переповнений був цей один з нечисленних уже в нас представників давнього нашого духовенства. Твердий характер і велике знання, поглиблюване до пізної старости, може оцінити тільки той, хто зустрічався з бл. п. о. Глібовицьким і хто бачив його при роботі. У вдячній памяти збережуть його дім наші прогульковці, які, забривши до Жабйого, нераз зустрічали в цьому домі подивугідну щиру гостинність.

Покійний о. Глібовицький залишив четверо дітей: двох синів (священника й інжиніра) та дві доньки (одна — дружина священника, друга — молода вдовиця по пок. Левицькім, сині адв. Макса Левицького).

Нехай легка буде гуцульська земля душпастиреві, що так її полюбив і для неї працював!

В. Й. П.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Академія в честь митрополита Рутського. Дня 6. лютого святкує Станиславівщина 300-ліття смерти митр. В. Рутського. Того дня рано відправляться в усіх українських церквах богослуження. В год. 13. в салі кіна „Варшава" відбудеться врочиста академія для шкільної молоді й запрошених гостей, в год. 19. вона буде повторена для всього громадянства. Протекторат над святом обняли обидва станиславівські владики.

Б. Л.

ПЕРЕМИШЛЬ.

З викладової салі. 5. ц. м. відбувся заходом Відділів „Учительської Громади" і філії Т-ва ім. П. Могили черговий виклад. Цим разом наш відомий учений у ділянці мовознавства, проф. краківського університету д-р І. Зілинський, говорив на тему: „Лемківщина в науковому освітленні". Оповістка про приїзд д-ра Зілинського з викладом стягнула до салі „Української Бесіди" поважну кількість перемиського громадянства, яке виповнило салю по береги. По викладі п. проф. Зілинський (колишній учень перемиської української гімназії), навязуючи до славного минулого Перемишля, як поважного наукового осередка ще перед 100 роками, згадав, що і сьогодні Перемишль має всі дані стати поважним науковим осередком. По думці проф. Зілинського в Перемишлі може повстати Наукове Т-во, бо Перемишль має і сили і бібліотеку-архів при гр.-кат. Капітулі, в якій є невикористані ще наукові матеріяли. — Та, на превеликий жаль, до цієї бібліотеки, якій нема мабуть рівної на всіх українських землях, нема тепер доступу. — В неділю 16. ц. м. започаткували згадані товариства другу серію популярно-наукових викладів. Організатори цих викладів, дбаючи за оживлення й піднесення інтелектуального рівня перемиського громадянства та за поширення знання й освіти серед міщанства, зорганізували постійні виклади, що відбуваються кожної неділі та свята. Крім місця

певних преламентів запрошують організатори і позамісцевих. Досі викладали: д-р І. Копач, відомий учений і педагог, проф. Гірничої Академії у Кракові д-р інж. І. Фещенко-Чопівський і д-р І. Зілинський та відомий наш археольог д-р Яр. Пастернак. Останній був виклад проф. д-ра І. Мандюка на тему „Китай в очах американки" — на основі творів найвизначнішої американської письменниці Перли Бак.

Загальні Збори Міщанського Брацтва. В неділю 16. ц. м. відбулися авкт. заг. збори М'щ. Брацтва. Звіти членів Виділу були дуже скупі і вказували на те, що М. Брацтво, яке має в Перемишлі широке поле до праці, не проявляє майже ніякої діяльности. Перемиське міщанство — на сором — вовсім Брацтвом не цікавиться. Сорокдва членів на Перемишль — це рішуче за мало! У рядах братчиків повинні б знайтися всі ті, що можуть бути членами товариства, як власники реальностей, промисловці, ремісники, купці і т. д. Деякі присутні на зборах братчики, а було їх всього 17, дивувалися, що наше духовенство зовсім не цікавиться життям Брацтва. Міщанське Брацтво вдержує ремісничу бурсу, в якій має приміщення коло 50 хлопців ремісників. Бурса приміщена в пізнаймленому, не дуже відповідному будинку. Дехто з приявних на зборах підносив потребу почати будову власного будинку. До нового Виділу ввійшли: голова п. І. Майка, члени пп.: В. Пайташ, І. Кадюк, К. Мазур, Гр. Чех, Т. Борис, В. Куропас.

Свято Йордану. Цьогорічне Свято Йордану випало ще величавіше, як минулого року. Гарна погода і легкий приморозок дозволили непроглядним масам вірних взяти участь у святі. По архиєрейській Службі Божій у катедральному храмі, яку відправив Преосв. Григорій в окруженні крилошан Капітули і численного духовенства, вирушила в год. 11. процесія вулицями міста над Сян, де Кир Григорій довершив посвячення води. В часі походу процесії пригравала оркестра читальні „Просвіти" Перемишль-Середмістя, а співали хори читальні з Пероковиної і питомців Духовної Семинарії. — Для вояків гр.-кат. обряду відбулось окреме водосвяття, якого довершив в год. 10. о. кап. Вавриг в асисті римо-кат. духовенства.

М. К.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 28. І. год. 7.30 „Старосвітська ідилля". Для молоді недозволене.

Субота 29. І. год. 7.30 „Старосвітська ідилля". Для молоді недозволене.

Театр Ріжнородностей:

Пятниця 28. І. год. 7.30 „Дімок з карт".

Субота 29. І. год. 7.30 „Дімок з карт".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

СУДОВА ВИШНЯ:

28. І. Процес Мері Деген.

29. І. Шарка.

30. І. Довбуш.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СТЕБНИК:

28. І. Гетьман Полуботок.

Театр приготовляє до вистави історичну песу „Пісня Бескиду".

КІНА.

АПОЛЬО: „Останній алярм".

АТЛЯНТИК: „Товариші зброї".

ВАНДА: „Підводний човен" і „Сізі".

ГРАЖИНА: „Наречена з Відня" (оп. Легара).

ЕВРОПА: „24 години кохання".

КАСІНО: „Королева передмістя".

КОПЕРНИК: „Історія одної ночі" з Шарлем Боє.

МАРУСЕНЬКА: „Либух".

МЕТРО: „Пісеньках із Відня", „Орел летить до Китаю".

МІРАЖ: „Дипльоматична жінка".

МУЗА: „Король і хористка".

ПАКС: „Не забудь про мене" (з Вен. Джіглі, Магдою Шнайдер, Петром Боссе).

ПАЛЯС: „Затанцюємо" з Фред Астером і Джінджер Роджерс.

РАЙ: „Крайцерова соната" з Лілі Даговер.

РІЯЛЬТО: „Подружжя о любови" з Мирною Льой і Варн. Бакстером.

СВІТ: „Забуті лиця", „Білий Тарзан".

СТИЛЕВЕ: „Графиня Владінов" і ревія

ТОН: „Мистці глупоти", „Дармоїд".

УТІХА: „Підводний човен ч. 9" і ревія.

ХИМЕРА: „Скитальці півночі".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Барсельона" та „Світова вистава".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Китай і Індокитай".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 28. січня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Спогади о Маріпози; 11.40 Равель: Лє Томбо де Куперен, су'та з гр. пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Суспільна гутірка; 13.50 Стравінський: „Петрусь" балет, гр. пл.; 14.15 Розр. музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Пятигорець" В. Лозінського. Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Львиця Уанга, авд. для дітей; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 Італ. мандолінові твори; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Дитина але люблена; 17.15 Піцеті: Квартет д-дур; 17.50 Огляд видань; 18.00 Сніговий комунікат; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Пісні німецьких композиторів у вик. Ел. Ваврикевич-Татарчухової, сопран, у супр. форт.; 18.35 Усміх і сльози дитинства, фейл.; 18.50 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Потішні дзигуни" комедія Мольєра; 19.35 Танк. музика з пл.; 20.00 Симф. концерт, музика, спів; 22.50 Останні вістки; 23.00 Танкова музика з пл.

Субота, 29. січня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки; 11.40 С. Барер, форт., А. Самоно скрипка, з пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Концерт бажань, пл.; 15.20 Технічна скринька; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей: „Чистій з Монтро" на осн. Е. Мілера; 16.10 Композиторський концерт д-ра Северина Барбага: скрипка, віол., форт., 16.50, 19.50, 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Світ в очах шляхтича із саської доби; 17.15 Концерт солістів; 17.50 Наша програма; 18.00 18.50 Спортові вістки; 18.10 Суспільна гутірка; 18.30 18.55 Програма на завтра; 18.15 Опереткові та фільмові мельодії на сольових інстр., з пл., 18.35 Св. Іван Боско — виховник; 19.00 „Коли виросту, буду летуном" авд. для дітей, Саньми за кордон, весела авд. з музикою; 20.00 Як карнавал, то карнавал. вок.-муз. концерт, 20.45 Веч. денник; 21.00 Танк. вечерниці, орх., у перерві коло год. 22.50 23.00 Ост. вістки, Огляд преси, Метеорольог. комунікат.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 28. січня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Форт., флет, 19.10 Мельодія і ритм, розр. концерт; БІЛГОРОД 18.15 21.30 Пісеньки; БУДАПЕШТ 13.30 Орх. музика, 17.35 18.00 Циг. музика. 19.40 20.00 21.00 22.00 „Князь Ігор" оп. Бородіна; ВІДЕНЬ 15.15 Англ. пісні, Бюти Ґренель сопр., 17.00 Для дітей; 17.20 Розр. мельодії; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 18.00 Концерт трія, 19.10 20.00 „Дер Вафеншмід" оп. Льорцінга, 22.30 Віол., форт.; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Танк музика, 21.00 22.00 Симф. концерт; ПРАГА 16.40 Смич. квартет, 21.00 Орх. концерт; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. концерт, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 „Ля ві курд" драм. фреска А. Бльока. з муз. РИМ 16.00 18.00 Форт. ресітель Діно Ліпаті, 21.00 22.00 „Король від Максіма" оп. Кости.

Субота, 29. січня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні; 18.00 Орх., 20.00 21.00 „Барвний світ оперетки", орх., хор, солісти; БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 22.20 23.00 „Казки Гофмана" оп. Офенбаха; БРЮСЕЛЯ ФР. 21.15 22.00 23.00 24.00 „Іродіяда" оп. Масенета; БУДАПЕШТ 12.05 Пісні та музика, 17.30 18.00 Танк. музика; ВІДЕНЬ 18.00 Нар. пісні, 20.45 Веселий вечір, 21.50 Брамсові твори; ГАМБУРГ 20.40 21.00 „Мовіка" оп. Достаяя; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; КЕНІҐСБЕРҐ 20.00, 21.00 „Студент-пропащ" оп. Міллекера; МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 22.00 23.00 24.00 „Людина, що сміється" оп. Аріга Педроля; ПРАГА 17.55 Нім. авд.: Орх. концерт, 20.00 21.00 „Король волоцюг" оп. Фрімля; РАДІО ПАРІ 18.00 18.30 Для дітей, 21.15 Півд.-амер. пісеньки, 21.30 22.00 Театр. вечір „Лє Ментер" ком. Корнея; РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 Комедія.

Присилайте передплату!

БІРЖА.

Львів, 27. січня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·58, 88·85, Доляри американські 5.27·50, 5.25·00 Доляри канад. 5.27·00—5.24·50. Фльорени гол. 294·82—293·10, Франки фр. 17·42—16·90, Франки швайцарські 122·20—121·40, Фунти англ. 26·45—26·29, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·60—16·90 Кор дан. 118·09—117·25 Кор. норв 132·88—131·93, Корони шв. 136·23—135·25. Ліри італ. 21·80—21·00, Марки фінлянд. 11·70—11·25, Марки нім. 112·00 — 108·00 Шилінги австр. 99·20—98·20, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 119·00 — 115·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 65·75, 65·25, 3 інв. 1 ем. 82·00 серія 9?·00, 3 поз. інв. 2 ем. 82·50, серія 91·00. 5. конверс. 68·75 прем дол. 42·25, 4 консол 68·13

Папери.

Банк Польський 115·50 Цукор 37·00, Вугіль 32·5 , 31·75, Лільпоп 65·00. Моджеїв 15.50, Островець 57·00, Стараховичі 39·25, 38·25, 39·75, Габербуш 50·00.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 27. січня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·00 зол.
1 кг. масла експ. включ. з опак.	3·0? зол.
молоко	16—17 сот.
яйця (копа)	7·00—7·20 зол.

Тенденція на масло і яйця знижкова на молоко вдержана.

Подяка.

Горем прибиті по втраті Найдорожчої Нашої Мами, Сестри й Бабуні ОЛЬГИ з ГУГЛЕВИЧІВ ПИТЛИКОВОЇ, вдови по бл. п. О. Степанові, пароховi Сільця Бенькова, що упокоїлася дня 11. XII. 1937 р. у Лозині, проживши 69 літ, складаємо оцим щиру подяку Впр. о. сов. Мировичеві, пароховi з Ясниськ за приготування Дорогої Покійниці на вічну дорогу, Впр. о. сов. Лагоді, Впр. о. Куткевичеві, Впр. о. сов. Мировичеві й Впр. ОО. Василіянам з Крехова та Жовкви за участь у похоронах. Зокрема дякуємо Впр. о. Розумійкові ЧВВ за прощальні слова при виносі домовини, Впр. о. сов. Лагоді за поминальну проповідь у церкві та Впр. о. Федоровичеві за останнє прощання над гробом та висказ співчуття і потіхи для прибитої горем рідні. Всім учасникам рідного села Нашої Найдорожчої Мами, шляхтичам села Лозина, як теж усім, що зложили слова співчуття велике Спасибіг.

Діти, Сестра, Брат і Внуки.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Українського Технічного Товариства відбудуться дня 13. лютого 1938 в год. 10 передполуднем у домівці Т.ва у Львові, вул. Ґродзіцьких ч. 1/II з таким порядком дня: 1. Відкриття Зборів. 2. Відчитання й приняття протоколу попередніх Загальних Зборів. 3. Звіти з діяльности. 4. Дискусія над звітами. 5. Звіт Контрольної Комісії та уділення абсолюторії. 6. Затвердження пляну праці. 7. Вибір голови і нових членів Ради. 8. Вибір Контрольної Комісії. 9. Внесення й запити. — **Рада.** 233

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.